

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 168 (6368) 17 sentyabr 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

**Əlaqələndirmə Qərargahının
iclasında bir sıra vacib
məsələlər müzakirə olunub**

Bax 2

**Türkiyəli deputat: "Türkiyə
parlamentinin üzvü olsam da,
qardaş Azərbaycanın da maraqlarını
sonadək müdafiə edəcəyəm"**

Bax 2

**Xroniki yorğunluq hansı
səbəblərdən yaranır?**

Müntəzəm şəkildə istirahət etmələrinə baxmayaraq, bir çox insanlar xroniki yorğunluqdan əziyyət çəkir. Rusiyalı tibb elmləri doktoru, professor, 45 illik təcrübəsi olan toksikoloq Mixail Kutuşov "Belarus Today" portalına...

Bax 10

**Saxlanılan iranlı sürücüləri nə gözləyir?
- Düşmən səngərindəki
İrana növbəti mesaj**

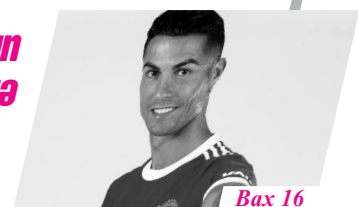

**Smartfonla
yatmaq
təhlükəlidir?**

Bax 12

**Ronaldo qoyun
fermasına görə
evini dəyişib!**

Bax 16

Azad edilmiş ərazilərdə "yaşıl enerji" zonası yaradılır

Prezident İlham Əliyev: "Biz enerji generasiya güclərimizi, ötürücü xətlərimizi yenidən quraraq Qarabağı "yaşıl enerji" zonasına çevirəcəyik"

Bax 3

Dövlət Sərhəd Xidməti Xəzər dənizində taktiki təlim keçirib

Bax 5

**Yeni elmi tədqiqat dünyanın taleyi
ilə bağlı proqnozları alt-üst etdi**

Alimlər üçün sirr deyil ki, planetin özü okeanlardan istifadə edərək atmosferdən karbonu...

Bax 13

Kərə yağının təbii olmasını necə bilməli?

"Mançester Yunayted" in hücumçusu Kriştiano Ronaldo Mançesterdəki mənzilini dəyişib. Bu barədə "The Sun" məlumat...

Bax 16

**"Avrasiya Media Forumu
onlarla ölkədən yüzlərlə
nümayəndənin birləşdiyi
beynəlxalq ünsiyyət
platformasıdır"**

Bu il XVII Avrasiya Media Forumun əsas missiyası dəyişməz olaraq qalır - ölkələr və qitələr arasında etimad mühitinin...

Bax 4

**Məmurun vəzifəsi
vətəndaşlara layiqli
xidmət etməkdir**

Müasir dünyanın çağırışları qloballaşan dünyamızda yeni meyarların zəruriliyini ortaya qoymuş olur. Belə bir zamanda...

Bax 10

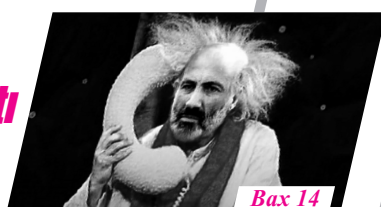

**Məktəbə getmək
neçəyə başa gəlir? -
QIYMƏTLƏR**

Məktəblərin açılmasına az vaxt qaldığı bu günlərdə bütün ailələr və şagirdlər...

Bax 8

**Paşinyanın
iynəsinin vaxtı
çatıb mı?**

Bax 14

Sentyabrın 16-da Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasında minatəmizləmə fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərman imzalayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Fərmanda Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin, habelə müharibə və hərbi əməliyyatların təsirinə məruz qalmış digər ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlarından təmizlənməsi sahəsində əlaqələndirmə işinin gücləndirilməsi məqsədilə Nazirlər Kabinetinə beynəlxalq humanitar minatəmizləmə standartları nəzərə alınmaqla minatəmizləmə fəaliyyətinə dair tələbləri üç ay müddətində təsdiq etmək və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat vermək tapşırılıb.

Bundan başqa, Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin təklifləri əsasında ölkəmizin işğaldan azad edilmiş ərazilərinin, habelə müharibə və hərbi əməliyyatların təsirinə məruz qalmış digər ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlarından təmizlənməsi sahəsində prioritet təşkil edən ərazilər nəzərə alınmaqla mi-

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda minatəmizləmə fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi ilə bağlı Fərman imzalayıb

natəmizləmə üzrə illik planı hər il dekabrın 25-dək təsdiq etmək, məlumat bazasına daxil ediləcək məlumatların növünü, həcmi, daxiləldirmə müddətini və qaydasını üç ay müddətində müəyyən etmək, eləcə də bu barədə Azərbaycan Prezidentinə məlumat vermək barədə tapşırıq verilib.

Fərmanda, Nazirlər Kabinetinə bu sənəddə nəzərdə tutulan plana uyğun olaraq, Agentlik və Müdafiə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət

Sərhəd Xidməti arasında tapşırıqların bölgüsünün həyata keçirilməsi, həmçinin planda nəzərdə tutulmayan hallarda dövlət orqanlarının (qurumlarının) müraciəti əsasında minatəmizləmə işlərinin təşkili, Agentliyin maddi-texniki təminatının gücləndirilməsi üçün tədbirlər görmək, habelə ərazilərin minalardan və hərbi sursatdan təmizlənməsi sahəsində görülmüş işlər barədə mütəmadi olaraq Azərbaycan Prezidentinə məlumat vermək də tapşırılıb.

Dövlətimizin başçısının Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinə minatəmizləmə sahəsində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanlarının, fiziki və hüquqi şəxslərin, habelə xarici ölkələrin müvafiq qurumlarının minatəmizləmə fəaliyyəti üzrə mövcud qüvvə və vasitələri nəzərə alınmaqla ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinin hər növbəti il üçün planlaşdırılmasına dair təkliflərini cari il dekabrın 1-dək hazırlayıb Nazirlər Kabinetinə təqdim etmək barədə tapşırıq verilib.

Bundan başqa, müəyyən olunub ki, Agentlik tapşırıqlar bölgüsünə uyğun olaraq əlaqələndirilməni, görülmüş işlərin icrasının monitorinqini və Fərmanda nəzərdə tutulan tələblər əsasında keyfiyyətlə tamamlanmasına nəzarəti həyata keçirsin.

Həmçinin Agentlik minatəmizləmə sahəsində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanlarının şəxsi heyətinin bu Fərmanda nəzərdə tutulan tələblərə uyğun olaraq ixtisasının artırılması ilə bağlı tədbirlər görülməsini təmin etsin.

Eləcə də Agentliyə “Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması,

integrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq, bu Fərmanda nəzərdə tutulan məlumatlara dair elektron məlumat bazasının dörd ay müddətində formalaşdırılmasını, eləcə də onun fəaliyyətini, məlumatların mütəmadi yenilənməsini və emalını təmin etmək, tapşırıqlar bölgüsünə uyğun olaraq görülmüş işlər barədə mütəmadi olaraq Nazirlər Kabinetinə məlumat vermək tapşırılıb.

Sənəddə, həmçinin müəyyən olunub ki, minatəmizləmə sahəsində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları minatəmizləmə fəaliyyətini tapşırıqlar bölgüsünə uyğun olaraq öz qüvvə və vasitələri hesabına həyata keçirsinlər, minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş şəxsi heyətin işini bu Fərmanda nəzərdə tutulan tələblərə uyğun təşkil etsinlər, tapşırıqlar bölgüsünün icrası, minatəmizləmə fəaliyyəti üzrə qüvvə və vasitələri, eləcə də digər müvafiq məlumatları mütəmadi olaraq Agentliyə verilməsini təmin etsinlər.

Əlaqələndirmə Qərargahının iclasında bir sıra vacib məsələlər müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı 2020-ci ilin 24 noyabr tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident Administrasiyasının və Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir

Nuriyevin sədrliyi ilə keçirilən iclasda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırıqlarının icrasına dair son vəziyyət təhlil edilib, qısamüddətli və uzunmüddətli perspektivdə qarşıda duran məqsədlər və onların həyata keçirilməsi ilə bağlı qurum-

lararası əlaqələndirmə məsələləri müzakirə olunub.

İclası giriş sözü ilə açan Samir Nuriyev bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sürətlə həyata keçirilən geniş-

miqyaslı quruculuq işləri dünya miqyasında nümunəvi xarakter daşıyır. Bununla yanaşı, müəyyən olunmuş vəzifələrin yüksək keyfiyyətlə və daha operativ yerinə yetirilməsi üçün Qərargahın, habelə idarələrarası Mərkəzin nəzdində fəaliyyət

göstərən hər bir işçi qrupunun fəaliyyətinin konkret nəticələrin əldə olunması istiqamətində səfərbər edilməsi zəruridir.

Ümummilli prioritetlərdən biri olan bərpa və yenidənqurma işləri ilə bağlı səmərəliliyin yüksəldilməsi üçün gündəlik qurumlararası sıx əlaqələndirmənin, kompleks yanaşmanın və vəzifə funksiyalarının dəqiq bölgüsünün mütləq şərt olduğunu qeyd edən Qərargahın rəhbəri bu sahədə məsuliyyətin davamlı şəkildə artırılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

İclasda şəhərsalma, enerji təminatı, tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, təhsil və səhiyyə xidmətlərinin planlı təşkili ilə bağlı məsələlər ətraflı müzakirə edilib, vəzifələrin icrası ilə əlaqədar növbəti addımlar müəyyən olunub və müvafiq tapşırıqlar verilib.

Türkiyəli deputat: “Türkiyə parlamentinin üzvü olsam da, qardaş Azərbaycanın da maraqlarını sonadək müdafiə edəcəyəm”

Bakının işğaldan azad edilməsinin 103-cü ildönümünü təbrik edirəm. İnşallah, bir daha belə işğalları, ermənilərin vəhşiliklərini, qırğınları yaşamayacağıq. Mən Türkiyə parlamentinin üzvü olsam da, ölkəmizdə və beynəlxalq görüşlərdə qardaş Azərbaycanın da hüquqlarını və maraqlarını sonadək müdafiə edəcəyəm.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Ankarada fəaliyyət göstərən Yerli Düşüncə Dərnəyinin sədri Mətin Gündoğdu bildirib.

Azərbaycanın Türkiyənin mənəvi və siyasi dəstəyi ilə Qarabağı işğaldan azad edərək böyük qələbə qazandığını, Azərbaycan və Türkiyənin bundan sonra da “bir millət, iki dövlət” ideali ilə irəliləyəcəyini, Şuşa Bəyannaməsinin hüquqi əsaslara malik sənəd olduğunu və gələcəkdə həm Azərbaycana, həm də Türkiyəyə qarşı hücum olarsa birgə hərəkət etməklə bağlı qərar verildiyini diqqətə çatdıran türkiyəli deputat deyib ki, bu, çox düzgün qərarıdır, çünki biz qardaş. Azərbaycan və Türkiyə ayrı-ayrı dövlətlərdir, amma biz bir millətik, azərbaycanlı qardaşlarımızı özümüzdən, Anadoludan ayırmırıq. Odur ki, bu razılaşma ilə növbəti dövrdə Azərbaycanın köməyə ehtiyacı olarsa, türk ordusu orada olacaq. Türk ordusunun köməyə ehtiyacı olarsa, Azərbaycan ordusu burada olacaq. Bu birliyi əbədi davam etdirəcəyik. Bunu ikinci Qarabağ müharibəsində, ermənilərlə apardığımız son savaşılda gördük, bütün dünya birliyimizin şahidi oldu. Buna görə də bizim coğrafiyada böyük bir birlik formalaşsa, bu, Azərbaycan və Türkiyənin liderliyi ilə baş verəcək.

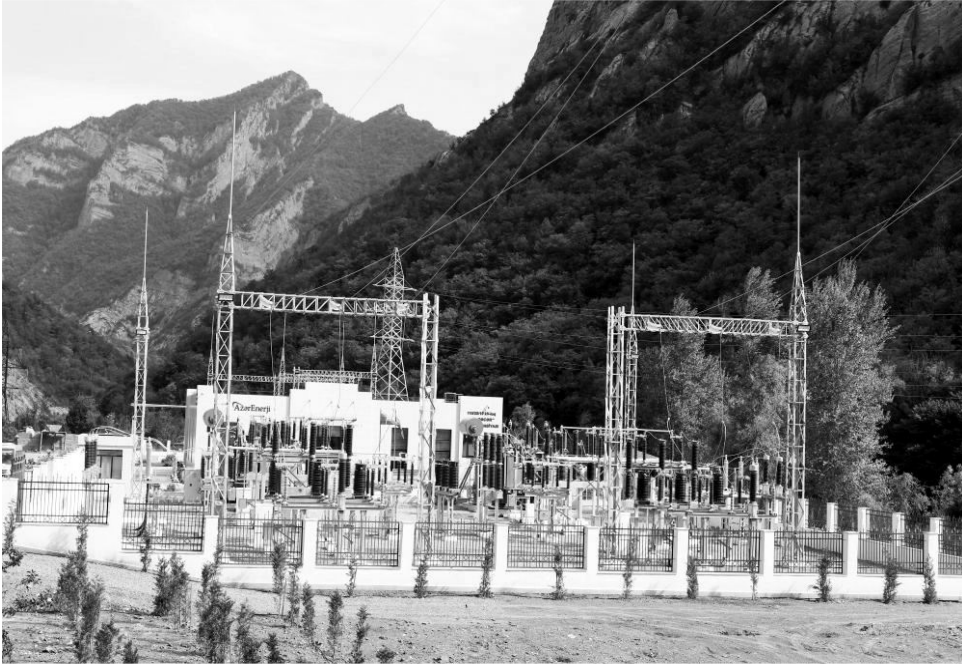

44 günlük Vətən müharibəsi təxminin şanlı səhifəsidir və bu tarix bizə böyük bir sevinci yaşatmış oldu. İşğalda olan torpaqların geri alınması əlbəttə ki, böyük rəşadət idi. Tarix də bunu sübut edir. Qələbə sevincini bizə yaşadan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qısa bir zamanda 30 ilə yaxın həsrətinə olan torpaqlarımızda abadlıq-quruculuq işlərinə start verdi. Azərbaycanın iqtisadi gücü, potensialı buna imkan yaradır. Çox keçməyəcək ki, insanlar öz doğma el-obalarının sakini kimi bu yerlərdə rahat və firavan bir həyata qovuşacaqlar. Artıq demək olar ki, bir qisim iş görüldü və hər ötən gün abadlıq-quruculuq işlərinin daha da sürətləndirildiyindən xəbər verir. Bu ərazilərdə yol infrastrukturunu yaradılır, beynəlxalq hava limanların tikilir və artıq Füzuli Beynəlxalq hava limanının açılışı oldu. Dini-tarixi abidələrimiz təmir və bərpa olunur, eyni zamanda bərpa işləri arasında elektrik enerjisi təchizatı da mühüm yer tutur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində vurğula

Azad edilmiş ərazilərdə “yaşıl enerji” zonası yaradılır

Prezident İlham Əliyev: “Biz enerji generasiya güclərimizi, ötürücü xətlərimizi yenidən quraraq Qarabağı “yaşıl enerji” zonasına çevirəcəyik”

Bildiyimiz kimi, artıq dövlət başçısı Güləbird kəndində Su Elektrik Stansiyasının açılışını etmişdir. Cənab Prezident bildirmişdir ki, Laçın rayonu işğaldan azad olundandan heç iki ay keçməmiş - ay yarımından sonra artıq burada Su Elektrik Stansiyası istismara verilir: “Bu Su Elektrik Stansiyasının generasiya gücü 8 meqavatdır. Kiçik su

ladığı kimi, müharibədən dərhal sonra ilk günlərdən biz bu işlərlə məşğul olmağa başlamışıq. Bildiyimiz kimi, ilk olaraq Şuşa şəhərinin elektrik enerjisi ilə təchiz etmək üçün əməli addımlara start verildi. Cənab Prezident İlham Əliyev çıxışlarında azad olunmuş ərazilərin “yaşıl enerji” zonasına çevriləcəyini dəfələrlə bəyan etmişdir. Erməni işğalından azad olunmuş ərazilərin dövlətimizin başçısının birbaşa təşəbbüsü və tapşırıqları ilə bərpa edilməsi və yenidən qurulması istiqamətində davamlı tədbirlər

elektrik stansiyaları arasında 8 meqavatlıq stansiya orta həcmli stansiya sayıla bilər. Əsas məsələ ondadır ki, bu stansiya işə düşəndən sonra artıq burada generasiya gücləri yaranır və beləliklə, biz təbiətimizdən - Həkəri çayından səmərəli şəkildə istifadə edəcəyik”. Xatırladaq ki, bu, azad edilmiş torpaqlarda istismara verilən ilk elektrik stansiyası idi və rəmzi mənə daşıyırdı. “Biz qayıdırdıq bu torpaqlara. Biz Kəlbəcər və Laçın rayonlarında ermənilər tərəfindən uzun illər ərzində qanunsuz istismar edilmiş, on-

həyata keçirilir. “Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyalarının reallaşdırılması məqsədi ilə işlər görülür.

**“ERMƏNİLƏR
TƏRƏFİNDƏ UZUN İLLƏR
ƏRZİNDƏ QANUNSUZ
İSTİSMAR EDİLMİŞ, ONLAR
TƏRƏFİNDƏ DAĞIDILMIŞ
BÜTÜN SU ELEKTRİK
STANSİYALARINI BƏRPA
EDƏCƏYİK”**

lar tərəfindən dağıdılmış bütün su elektrik stansiyalarını bərpa edəcəyik”, - deyən Prezident bildirib ki, düşmən təkəcə Laçın rayonu ərazisində 5 su elektrik stansiyasını dağıdıb.

“Mən bəyan etmişdim ki, azad edilmiş torpaqlar “yaşıl enerji” zonası olacaq”, - deyər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bildirib. Artıq xarici və yerli investorlar dəvət olunub. İşğaldan azad olunan ərazilərdə Kəlbəcər və Laçın rayonlarında külək enerjisinin çox böyük potensialı olduğunu bildiren dövlət başçısı Zəngilan, Cəbrayıl rayonlarında daha çox Günəş enerjisinin böyük potensialı olduğunu bildirib: “Biz enerji generasi-

ya güclərimizi, ötürücü xətlərimizi yenidən quraraq Qarabağı “yaşıl enerji” zonasına çevirəcəyik”. Xatırladaq ki, Cənab Prezident İlham Əliyevin müvafiq Fərmanına uyğun olaraq işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xüsusi dövlət əhəmiyyətli binaların elektrik enerjisi ilə təchizatının təcili təmin olunması çərçivəsində təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilir. Artıq Cəbrayıl şəhərində və Hadrut qəsəbəsində yerləşən xüsusi dövlət əhəmiyyətli binalar Horadiz yarımstansiyasından qidalanan yeni çəkilən elektrik veriliş

xətti vasitəsilə elektrik enerjisi ilə təmin olunub.

Dünyada davam edən pandemiya baxmayaraq, Azərbaycanda sosial layihələr uğurla reallaşdırılır və işğaldan azad olunan ərazilərdə böyük abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Görülən işlər, həyata keçirilən silsilə və kompleks tədbirlər deməyə əsas verir ki, tezliklə işğaldan azad olunan ərazilərimizdə işıqlı həyat başlanacaq.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün gənclərimizin hərtərəfli inkişafı üçün ən böyük platformadır

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin sədr müavini Fəsl Nəbiyev Şamaxı rayonunda Partiyanın fəal gəncləri ilə görüşüb. Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında təmsil olunan gənclərin ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında xüsusi fəallığı ilə seçildiyini bildiren Fəsl Nəbiyev qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyev ideyalarına sədaqət, dövlətə və dövlətçiliyə bağlılıq, Prezident İlham Əliyevin siyasətini birmənalı şəkildə dəstəkləmək gənclərimizin əsas xarakterik keyfiyyətləridir. Eyni zamanda, gənclər YAP-ın sıralarında təmsil olunmaqla öz fəallıqlarını yüksək vətəndaş mövqeyi sərgiləyərək cəmiyyətə təqdim edirlər.

YAP Gənclər Birliyinin fəaliyyətinin əsas özəlliklərindən biri də burada həm də partiya üzvü olmayan gənclərin ölkənin ictimai həyatında rol oynamasına şərait yaradılmasıdır. Bu baxımdan həyata keçirilən layihə və tədbirlərdə bitərəf gənclər də faydalanırlar.

F. Nəbiyev qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün gənclərimizin hərtərəfli inkişafı üçün ən böyük platformadır. Partiyada təmsil olunan gənclər burada yüksək təcrübə əldə etməklə ölkəmizin gələcək qurucuları olaraq formalaşırlar. Görüşdə gəncləri maraqlandıran çoxsaylı suallar da cavablandırılıb.

Əli Hüseynli: “Üç qardaş - 2021”: Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan münasibətləri keyfiyyətə yeni mərhələyə daxil olub

Məlum olduğu kimi, sentyabrın 12-dən Bakıda ilk dəfə olaraq Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın xüsusi təyinatlı qüvvələrinin “Üç qardaş - 2021” birgə beynəlxalq təlimi başlayıb. Sentyabrın 20-dək davam edəcək birgə təlimin əsas məqsədi döyüş əməliyyatlarının aparılması zamanı dost və tərəfdaş ölkələrin xüsusi təyinatlı bölmələrinin qarşılıqlı fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, sülh və müharibə dövründə əməliyyatlara hazırlanması, bilik və təcrübə mübadiləsinin aparılmasıdır.

Əli Hüseynli
Milli Məclisin deputatı

Bu formatda birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi dostluq və qardaşlığın növbəti təzahürü olaraq Azərbaycanla Türkiyə və Pakistan arasında əməkdaşlığın hörmət və etimada söykəndiyini təsdiq edir.

Ölkəmizin Türkiyə ilə ən yüksək səviyyədə bərqərar olmuş qarşılıqlı əlaqələri ilə bərabər tarixən formalaşan Azərbaycan - Pakistan əməkdaşlığı da daim diqqət çəkib. Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yürüdən Ermənistanı yerini göstərmək üçün onunla sərhədlərini bağlayan Türkiyə ilə yanaşı, bu məsələdə prinsipial mövqe tutan Pakistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təsdiqləyən və Ermənistanla diplomatik əlaqələrdən imtina edən dost ölkədir. Pakistan ölkəmizin müstəqilliyini tanıyan, Azərbaycanda səfirliyini açan ilk dövlətlərdən biri olub. Eyni zamanda o, Azərbaycanın mənafeyini bütün beynəlxalq təşkilatlarda ardıcıl şəkildə müdafiə edib, Ermənistanın təcavüzünə birmənalı münasibət bildirib. Təsədüfi deyil ki, 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən Azərbaycanın lehinə qəbul olunmuş 4 məlum qətnamənin işıq üzü görməsində Türkiyə ilə yanaşı Pakistan böyük dəstək nümayiş etdirib.

Dünya düzənində formalaşan yeni reallıqlardan irəli gələrək bu gün də üçtərəfli formatda qurulan münasibətlər dinamik inkişaf edir, xalqlar arasında bağlılıq getdikcə möhkəmlənir. Bizi Türkiyə və Pakistana yaxınlaşdıran təkəcə dini, mədəni amillər deyil, həm də mürekkəb coğrafi məkanda yerləşən ölkələrimizin üz-üzə qaldığı siyasi problemlərin oxşarlığı və mübarizə apardığımız hədəflərin ortaq olmasıdır. Ona görə də mü-

nasibətlərimizin bu dərəcədə yüksək səviyyədə olması sadəcə dövlətlər səviyyəsində kifayətlənməyib, həm də xalqlararası münasibətlərimizə sirayət edib. 44 günlük Vətən müharibəsinin gedişində Pakistan və Türkiyə tərəfindən Azərbaycana göstərilən mənəvi-siyasi dəstək də bunun bariz ifadəsidir. 30 illik işğala son qoyan haqq savaşımızın nəticəsi olan möhtəşəm Zəfərimizin eyni coşqu və istəklə həm Türkiyədə, həm də Pakistanda qeyd olunması dünyaya bir ismarıq olaraq diqqətçəkən məqamlardandır.

Postmüharibə dövründə isə Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan münasibətləri özünün keyfiyyətə yeni, daha əhəmiyyətli mərhələsinə daxil olub. Bu, ilk növbədə Milli Məclis tərəfindən irəli sürülmüş parlamentlərarası üçtərəfli əməkdaşlıq formatının təsis edilməsi ilə bağlı təşəbbüsün reallaşması və tarixi Bakı Bəyannaməsinin imzalanması ilə öz təsdiqini tapıb. Bu səbəbdəndir ki, bu gün də Pakistanın Azərbaycan və Türkiyə ilə birgə ittifaqda yer alması, 2 qardaş dövlətdən 3 qardaş dövlətə keçid formulunun tətbiqi düşmənlərimizi narahat edir.

Şübhə yoxdur ki, “Üç qardaş - 2021” beynəlxalq təlimi ordular arasında mövcud olan ikitərəfli əlaqələrin daha da gücləndirilməsinə xidmət edəcək, eyni zamanda, terrorla mübarizə üçün yeni üsulların kəşf edilməsinə və qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi yolu ilə bacarıqlarımızı inkişaf etdirməyə imkan yaradacaq. Bu layihə hər üç ölkənin hərbi qulluqçularının peşəkar hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılmasına böyük töhfə verəcək. Eyni zamanda, “Üç qardaş - 2021” beynəlxalq təlim formatı xalqlarımızın yeni çağırışların sınaqlarından uğurla çıxmasına kömək edəcək.

Burada ən əhəmiyyətli siyasi məqamlardan biri də odur ki, Azərbaycanın bu layihədə NATO-nun üzvü statusunda Avropanın məkanında ən güclü orduya malik Türkiyə və nüvə dövləti olan Pakistan kimi qüdrətli dövlətlərlə yanaşı durması Cənubi Qafqaz bölgəsinin lideri olan ölkəmizin indi daha geniş arealda ciddi söz sahibi kimi qəbul edilməsinə şərtləndirir. Bu isə hesab edirəm ki, ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən xarici siyasət kursunun növbəti uğuru kimi dəyərləndirilməlidir.

“Avrasiya Media Forumu onlarla ölkədən yüzlərlə nümayəndənin birləşdiyi beynəlxalq ünsiyyət platformasıdır”

Bu il XVII Avrasiya Media Forumun əsas missiyası dəyişməz olaraq qalır - ölkələr və qitələr arasında etimad mühitinin formalaşdırılması, eyni zamanda, regionda media subyektlərinin və mütəxəssislərinin birgə fikir mübadiləsinin təmin olunması və perspektivlər barədə müzakirələrin aparılmasıdır.

Bunu Nur-Sultanda keçirilən “2021: Dünya yeni mənalara axtarışında” adlı XVII Avrasiya Media Forumunda iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) icraçı direktoru Əhməd İsmayılov AZƏRTAC-a müsahibəsində bildirib.

Avrasiya Media Forumunun onlarla ölkədən yüzlərlə nümayəndənin birləşdiyi beynəlxalq ünsiyyət platforması olduğunu vurğulayan Ə.İsmayılov deyib ki, forumda Azərbaycandan olan nümayəndə heyətinin iştirakı əməkdaşlığın davam etdirilməsi istəyinin göstəricisidir. Forum regionda media subyektləri ilə işin qurulması təcrübəsinin öyrənilməsi, həmçinin ölkəmizdə də belə bir təcrübənin həyata keçirilməsinə kömək edəcək.

“Düşünürük ki, həm medianı narahat edən amillərin, həm də dünyada gedən proseslərdə medianın iştirakı məsələsinin dərinəndə öyrənilməsi belə media forumları sayəsində mümkün olacaq. Səfər çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyəti Qazaxıstanın aidiyyətli qurumları ilə görüşlər keçirir. Hər iki ölkənin media nümayəndələri arasında informasiya mübadiləsinin təmin olunmasına dəstək göstərmək və bu sahədə əməkdaşlığı daha da inkişaf etdirmək niyyətindəyik”, - deyərək MEDİA-nın icraçı direktoru bildirib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin 11 sentyabr 2013-cü il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasının dəniz təhlükəsizliyi strategiyası"na əsasən Dövlət Sərhəd Xidməti dəniz sərhədlərinin etibarlı mühafizəsi, Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda təhdidlərə qarşı effektiv mübarizə fəaliyyətinin təmin edilməsi və dənizdəki şəraitdən müfəssəl şəkildə xəbərdar olma, müasir texniki imkanlardan istifadə etməklə döyüş hazırlığının daim yüksək səviyyədə saxlanılması istiqamətində zəruri tədbirləri davam etdirir.

DSX-nın Mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən məlumata görə, sentyabr ayının 13-dən 15-dək "Xəzər dənizində Azərbaycan Respublikasının dəniz infrastrukturuna yönəlmiş terror-təxribat aktlarının qarşısının alınması zamanı Dövlət Sərhəd Xidmətinin bölmələri tərəfindən axtarış əməliyyatları keçirilməklə təxribat qruplarının zərərsizləşdirilməsi və dəniz təhlükəsizliyinin təmin olunması" mövzusunda taktiki təlim keçirilib.

Taktiki təlimdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sahil Mühafizəsinin müasir naviqasiya və radiotexniki avadanlıqlarla, silah sistemləri ilə təchiz edilmiş sərhəd gözetçi gəmiləri, DSX-nın Xüsusi Hava Əməliyyatları Qüvvələrinin heli-

sına yeni qəbul edilmiş müşahidə, aşkaretmə təyinatlı sualtı aparatlar, yerüstü və dəniz əməliyyatlarında tətbiq üçün itisüretli amfibiya qayıqlar istifadə olunub.

Üç mərhələdə yeddi taktiki epizod üzrə keçirilən təlimdə neft-qaz çıxarma rayonlarının, platformaların, boru kəmərlərinin mühafi-

vələrinin gündəlik xidməti şəraitdən fəvqəladə şəraitə keçirilməsi, enerji infrastrukturlarının mühafizəsi üzrə birgə sərhəd-axtarış əməliyyatlarının aparılması, enerji infrastrukturlarının mühafizəsi zamanı suüstü və sualtı hədəflərin

aşkarlanması və məhv edilməsi, sahilə və dənizdə aşkarlanmış təxribat qruplarının zərərsizləşdirilməsi, saxlanılmış gəmiyə əsaslı baxışların keçirilməsi kimi təlim tapşırıqları uğurla icra olunub.

Dövlət Sərhəd Xidməti Sahil

Dövlət Sərhəd Xidməti Xəzər dənizində taktiki təlim keçirib

Mühafizəsinin sərhəd gözetçi gəmilərinin raket komplekslərindən, həmçinin zenit-artilleriya qurğularından dəniz və sahil hədəflərinə qarşı döyüş atışları müvəffəqiyyətlə həyata keçirilmiş, neft-qaz infrastrukturuna istiqamətində təxribat qrupunu havadan dəstəkləyən pilotsuz uçuş aparatının, sualtı təxribat qruplarının və sahilə düşərgə qurmuş təxribat qruplarının aşkarlanması və məhv edilməsi, kütləvi qırğın silahlarının komponentlərinin müəyyənləşdirilməsi elementləri yüksək dəqiqliklə icra olunub.

Təlimdə qarşıya qoyulan vəzifələr tam həcmdə yerinə yetirilmiş, şəxsi heyət möhkəm intizam, yüksək döyüş hazırlığı və peşəkarlıq nümayiş etdirib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev təlimlərin uğurlu yekunu və yüksək nəticələr münasibətilə şəxsi heyəti təbrik etmiş, Xəzər dənizində dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin, döyüş hazırlığının daha da yüksəldilməsinin, neft-qaz hasilatı və daşınması infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin Dövlət Sərhəd Xidmətinin əsas vəzifələrindən olduğunu vurğulamış, dənizdə sərhəd mühafizə imkanlarının təkmilləşdirilməsi və şəxsi heyətin peşəkarlığının artırılması üzrə tapşırıqlar verib.

kopterləri, pilotsuz uçuş aparatları, kütləvi qırğın silahlarının və onların komponentlərinin aşkarlanması və müəyyənləşdirilməsi üzrə xüsusi avadanlıqlar, dəniz kampaniya-

zəsi və müdafiəsi ilə bağlı Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sahil Mühafizəsinin və Xüsusi Hava Əməliyyatları Qüv-

Linn Treysi, Kaliforniya ermənilərinin statuslarını nə vaxt verəcəksiniz?

Və ya ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri bir həqiqəti anlamalıdır ki..!

Yəqin ki, bir müddət əvvəl ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri Linn Treysinın Qarabağın "statusu" barədə verdiyi təxribatçı bəyanatını unutmamısınız. Bu həmin "damadır" ki, ötən ay Zəngəzura səfər edərkən də bənzər sərəmsəliyini ora-bura əylərək nə danışdığının fərqi var bilmədiyi dilinə gətirmişdi.

Sən demə, amerikalı səfirin "dü-

məzəl

İndi sən kim olursan ki, mənim dövlətimin, dövlət başçımın verdiyi qərarı üzərindən düşməni yuvasında oturmaqla günəşirə şəkildə banlayasan?

Linn Treysi inanırsa ki, dünya xəritəsinin hansısa nöqtəsində belə bir yer mövcuddur,

şüncəsinə" görə, "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi" onun "statusu" məsələsi dəqiqləşdirilmədən həll edilmiş hesab oluna bilməz və s. Düzdür, biz bu kimi təxribatçı bəyanatları "bla...bla...bla..." - yəni boş çərənləmə kimi də qiymətləndirib üzərindən sakit keçə bilərdik. Ancaq belə görünür ki, atalarımız demişkən, "Hürən köpəyə daş atmasan, zəncirini qırar" məsələni də zaman-zaman xatırlamalıyıq.

Bəs nə deyir Linn Treysi? - "Dağlıq Qarabağın statusunun həll olunduğunu hesab etmirik... Amerika tərəfinin mövqeyi ondan ibarətdir ki, Dağlıq Qarabağın statusu Minsk qrupunun gündəliyində qalmaqdadır"

Amma məsələnin əsas tərəfi də budur ki, amerikalı səfir hələ də öz köhnə ab-havasında qalmaqdadır və eyni fikirlərini Arara tutuquşusu kimi təkrarlayır, "status" ətrafında təxribatçı manipulyasiyalara yol verir. Maraqlıdır ki, səfir bu iddialarını səsləndirərkən ABŞ dövlətinin adından danışdığını ya unudur, ya da elə təmsil etdiyi dövlətin si-farişini həyata keçirir. Buna da şübhə yoxdur. Yoxdur ona görə ki, təmsil etdiyi dövlət qondarma erməni soyqırımını tanıdı, təmsil etdiyi ölkə rəhbərliyi başdan-başa ermənipərəst lobbicilərlə aşıb-daşır. Yəni sözügedən bəyanatdan hiddətlənsək də, ondan təəccüb etməmliyik.

Bir daha həmin təxribatçı və sərəmsə bəyanata diqqət yetirək. Nə deyir Linn Treysi. SİTAT: "Vurğulamaq istəyirəm ki, mən dəfələrlə bu haqda demişəm: biz (yəni ABŞ) Dağlıq Qarabağın statusunun həll olunduğunu hesab etmirik. Biz iki ölkə arasındakı problemin kompleksli həllini görürük. Amerika tərəfinin mövqeyi ondan ibarətdir ki, Dağlıq Qarabağın statusu Minsk qrupunun gündəliyində qalmaqdadır". Bax belə..!

Çox hörmətsiz Linni, siz, yeni ABŞ yaxşı olardı ki...

İndi isə bir zəhmət, Linn Treysiye bəzi xatırlatmaları etməyin tam zamanıdır. Çox hörmətsiz Linni, siz, yeni ABŞ yaxşı olardı ki, torpaqları 30 ilə yaxın dövrdə erməni işğalına məruz qalmış Azərbaycan dövlətinin və xalqının hansı əziyyətlərə, əzablara, soyqırımlarına, talanlara tab gətirməsi haqqında danışardınız, amma danışmadınız. Ölkənizin də təmsil edildiyi Minsk qrupu bu illər ərzində yeyib-içərək boyunlarını yoğunlatmaqla məşğul oldular. Halbuki, Azərbaycan torpaqlarının işğala məruz qalması, bir milyon azərbaycanlının yurdlarından didərgin düşmələri, qətl edilmələri, tarixi, dini, mədəni abidələrimizin dağıdılaraq məhv edilməsi və s. faktları BMT-nin dörd qətnəməsində və s. nüfuzlu təşkilatların bəyanatlarında dəfələrlə vurğulanırdı. Heç ucuz ömrünüzdə bir dəfə də olsun bu haqda düşündünüz mü? Gerisinə ehtiyac da qalmır.

Bu da azmış kimi Linn Treysi həm də Ermənistanın revanşçı qüvvələrinin əllərinə oynayan kartı masaya atır. Yəni münaqişə ocağı tam sönməyib, onun üzərinə benzin tökməklə yenidən alovlandırmaq olar. Bu, amerikalı səfirin sərəmsəlmələridir...

Vaşinqton Cənubi Qafqazda dəyişilən reallıqları, dağıdılan stereotipləri qəbul etmək, həzm etmək marağında deyil

Görünür, 44 günlük müharibədən sonra Vaşinqton Cənubi Qafqazda dəyişilən reallıqları, dağıdılan stereotipləri qəbul etmək, həzm etmək marağında deyil. Ona görə də bu amerikalı "damanı" ortalığa ataraq, əslində, aşkar mövqeyini ortaya qoymaqla qalmaqdadır. Amma nə haq yerə. Çünki bizim Prezidentimiz, bizim Ali Baş Komandanımız "Dağlıq Qarabağ" ifadəsinin mövcud olmadığını vurğulaması ilə yanaşı, "status" məsələsinə də çoxdan - 10 ay əvvəl cəhənnəmə, görə göndərilib, yeni geder-gəl-

getsin oralarda "status" adlı şeyi axtarsın

Hə, əgər ABŞ müharibədən sonra burada başlayan yeni nəfəsdən - iqtisadiyyat və nəqliyyat məsələlərində, siyasi proseslərdə iştirakıya çevrilə bilmərsə, bunun da günahı bizdə deyil, elə Vaşinqtonun özündədir. Hətta bu gün də həmin günahı özlərində axtarmalıdırlar, elə Linn Treysinın "sıması" vasitəsi ilə. Axi Minsk qrupunun üzvü olması ilə yanaşı, həm də dünyanın "jandarmı" olan ABŞ-a nə mane olurdu ki, BMT-nin məlum dörd qətnəməsi vaxtında və qeyd-şərtsiz qüvvəyə minsin, həyata keçirilsin? Bunundamı günahı Azərbaycandır?

Artıq "Dağlıq Qarabağ" adlı inzibati ərazi də mövcud deyil və Linn Treysi inanırsa ki, dünya xəritəsinin hansısa nöqtəsində belə bir yer mövcuddur, getsin oralarda "status" adlı şeyi axtarsın. Azərbaycanda işə bütöv, ayrılmaz, azad bir Qarabağ regionu mövcuddur və bu regionun qısa müddətdə dünyanın ən cənnətməkan yerlərindən birinə çevriləcəyinə kimsənin şübhəsi də yoxdur. Hələ biz Şərqi Zəngəzur regionunu demirik!

Sonda isə, əgər Linn Treysi həqiqətən də, heç bir riyə və yalan danışmadan Azərbaycanla Ermənistan arasındakı problemin "kompleksli həllini" istəyirsə, dilini dinc qoysun və ölkəmizin daxili işlərinə amerikasayağı burununu dürməməsin. Özünü dünya jandarmı kimi hiss edən Vaşinqton isə onun iştirakı olmadan da hər hanası bölgələrdə problemlərin həll olunması faktı ilə barışmağa alışsın - məsələn, Azərbaycanda olduğu kimi!

O da yaxşı olardı ki, Linn Treysi Kaliforniyada yaşayan ermənilərin statusları barədə düşünsün və rəhbərliyinə bu məsələ ilə bağlı müraciət ünvanlasın. Konqres və Senat isə məsləhətləşmələr aparmaqla kaliforniyalı ermənilərə status versin. Üstəlik, Fransaya da tövsiyə etsin ki, Marsel erməniləri də status alsınlar. Məgər Fransa da ABŞ kimi Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən deyilmi?

Rövşən RƏSULOY

"İctimai qınaq korrupsiya ilə mübarizədə böyük effekt verir"

Ölkədə islahatlar həyata keçirilir və bu islahatlar təbii ki, yeni idarəetmə sistemlərinə kadrların, yeni kadrların, başqa təfəkkürə malik olan kadrların cəlb olunması ilə davam edir. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin deputatı, siyasi şərhçi Asim Mollazadə deyib.

Millət vəkili vurğulayıb ki, ümidvaram, bu islahatlar, struktur islahatları idarəetmə sistemində də islahatları həyata keçirə biləcək. "Çox vaxt korrupsiya, məmur özbaşınalıqı məhz onların üzərində nəzarətin də az olduğunu görə olur. Cənab Prezidentin büdcə ilə bağlı vurğuladığı məqam da onunla bağlıdır ki, bilavasitə büdcədən məsuliyyətsiz məmurlar tərəfindən oğurluq baş verib. Bu bir çox faktlarla artıq təsdiqini tapıb, istintaqlar davam edir. Bunun qarşısını almaq üçün sistemli islahatlar, struktur islahatları aparılmalı və məmurların sayı çox ciddi azalmalıdır.

Yerli özünüidarəetmə sistemində də müvafiq dəyişikliklər ümidvaram ki, gələcəkdə nəzərdə tutulub və təbii ki, ictimaiyyətin, medianın rolu da bu proseslərdə çox mühumdür. Çünki ictimai qınaq qaranlıq məqamlara işıq salmaqda, korrupsiya ilə mübarizədə böyük effekt verir.

Bununla yanaşı, mən xüsusi olaraq, müsbət hal kimi, korrupsiya ilə mübarizə halı kimi yeni texnologiyaların istifadəsini də qeyd etmək istərdim. Asan Xidmətin yaradılması əslində, bir sıra sahələrdə xırda rüşvətxorluq və korrupsiya hallarının qarşısını alıb və bu proseslər daha da genişlənməlidir, nəzarət bu istiqamətdə daha da arta bilər", deyərək Asim Mollazadə bildirib.

İnam Hacıyev

Hulusi Kılıç: Azərbaycan xalqı Qafqaz İslam Ordusunun tarixi xilaskarlıq missiyasını hər zaman qan yaddaşında yaşadıb

Azərbaycan xalqı Qafqaz İslam Ordusunun tarixi xilaskarlıq missiyasını hər zaman qan yaddaşında yaşadaraq qəhrəman türk hərbiçilərinə olan məhəbbətini daim uca tutub. Keçmiş Sovetlər birliyi dövründə bu tarixi unudurmağa çalışsalar da Azərbaycan xalqı qardaşlığı və həqiqəti unutmadı. Məlum xilaskarlıq missiyası ortaq tariximizin və dəyərlərimizin təntənəsidir. Qafqaz İslam Ordusu Türkiyə- Azərbaycan qardaşlığının tarixi təməli və iki dövlət arasında tarixi həmrəylik nişanəsidir.

Bu fikirləri açıqlamasında Türkiyənin Azərbaycandakı sabiq səfiri Hulusi Kılıç bildirib.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman Azərbaycan Ordusunun ötən il qazandığı möhtəşəm Zəfərin dövlətçilik tariximizin ən şanlı səhifələri sırasında öndə dayandığını diqqətə çatdıran səfir Hulusi Kılıç deyib: "44 günlük Vətən müharibəsinin təntənəsi təkcə işğal altındakı torpaqların yağı düşməndən qurtuluşu deyil, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının milli kimliyinin nə qədər yüksəkdə olduğunu bütün dünyaya nümayişdir. Bu prosesdən 102 il öncə qəhrəman azərbaycanlılar nizami Qafqaz İslam Ordusunun birlikləri ilə çiyin-çiyinə öz yurdlarının müdafiəsinə qalxmışdılar. Bu tarixi unudurmaqla Azərbaycanın dəyərlərini və genetik özəlliklərini heçə endirmək istəyirdilər. Lakin tarix hər şeyi yenidən öz nizami yoluna saldı".

Ümummilli lider Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət", dahi Atatürkün "Azərbaycanın sevinci sevincimiz kədər kədərimizdir" ifadələrini xatırladan Hulusi Kılıç Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının əbədiyyətə işıq saldığını xoş ifadələrlə xarakterizə edib. "Bu dostluq xalqlarımızın sifəri, zamanın hökmü, ortaq dəyərlərimizin təntənəsidir. Müstəqilliyimiz və azadlığımız yolunda canlarını fəda edən şəhidlərimizin ruhu şad olsun. Hər zaman başımızın üstündə yeri olan qazilərimiz tezliklə şəfa tapsınlar. Bakının qurtuluşunun və Vətən müharibəsinin başlamasının illərdən illərdə hər birimizin başını dik tutaraq öyünməyə haqqı vardır. Eşq olsun Azərbaycan-Türkiyə birliyinə!", - deyərək sabiq səfir fikirlərini tamamlayıb.

O vurğulayıb ki, 15 sentyabr hər birimizin qəlbində Bakının qurtuluş günü kimi əbədiyyətə qədər tarix qazanıb.

Vüqar Rəhimzadə: “İctimai nəzarət dayanıqlı inkişafın təminatında vacib amillərdən biridir”

“Ölkə Prezidenti İlham Əliyev 2004-cü ildən, yəni regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair ilk Dövlət Proqramının icrasına başlandıqı vaxtdan bu günə qədər keçilən yolun təhlili zamanı daim bildirir ki, bu illər ərzində dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi üçün möhkəm baza formalaşdırıldı. Dövlət proqramlarının icrasına başlanan dövrdə Azərbaycanda vaxtilə yaradılmış infrastruktur tamamilə köhnəlmişdi. Təbii ki, belə olan halda ölkədə sənayenin, kənd təsərrüfatının dayanıqlı inkişafından söhbət gedə bilməzdi. Bu problemlər, ilk növbədə, gələcək dayanıqlı inkişafı təmin etmək üçün əsasları, dayaqların yaradılmasını şərtləndirdi. Belə bir şəraitdə dövlət başçısı İlham Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə işlənib hazırlanan regional inkişaf proqramlarının uğurlu icrası qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi səviyyədə nail olmağa stimul yaratdı.

Möhtərəm Prezidentimiz ölkəyə rəhbərlik etdiyi ilk gündən bu məqamı da hər zaman dönə-dönə vurğulayır ki, görülən bütün işlərin, həyata keçirilən siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Azərbaycan vətəndaşının yaxşı yaşaması və rifahı üçün bütün imkanlar yaradılmalıdır. Bu prinsipləri özünün gündəlik fəaliyyətində rəhbər tutan Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində bölgələrdə yaradılmış münbit şərait regionların hərtərəfli inkişafını təmin etməklə yanaşı, şəhərlərə miqrasiyanın da qarşısını alır. Artıq əminliklə söyləmək olar ki, bu gün insanlar şəhərlərdən kəndlərə qayıdırlar. Çünki bölgələrin, kənd və qəsəbələrin siması tamamilə dəyişib, yenilənib, bu yaşayış məntəqələrində normal həyat şəraiti üçün bütün zəruri infrastruktur yaradılıb. 2004-cü ildə dövlət başçısı İlham Əliyevin irəli sürdüyü “Neft kapitalını insan kapitalına çevirək!” tezisinin reallıqda öz təsdiqini tapması istiqamətində atılan davamlı addımların uğurlu nəticələri artıq göz önündədir. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi enerji sektorundan asılılığın minimuma endirilməsinə gətirib çıxardı. Bunun nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatı dünyada çoxşaxəli iqtisadiyyat kimi tanınır. Ümumi daxili məhsulun tərkibində qeyri-neft sektoru üstünlük təşkil edir. Sahibkarlığın inkişafı iqtisadiyyatın şaxələndirilməsində öz müsbət rolunu oynayır. Çünki qeyri-neft sektoru sahibkarlığın inkişafı hesabına əhəmiyyətli dərəcədə tərəqqi edir”. Bu fikirləri SİA-ya Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə deyib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, sentyabrın 14-də ölkə Prezidenti İlham Əliyev Rafiq Cəlilov Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı və Rəşad Tağıyevi Şəmkir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunmaları ilə əla-

qədar videoformatda qəbul edərkən regional inkişaf proqramlarının uğurlu icrasının Azərbaycanın qarşısında açdığı geniş imkanlardan bəhs edərək bütün dövrlər üçün aktuallığını qoruyan bu vəzifələri bir daha xatırlatmışdır. Dövlət məmuru nümunə olmalıdır. Yerlərdə insanların dolanışığı, rahatlığı dövlət məmurunun fəaliyyətindən asılıdır. Onlar elə işləməlidirlər ki, daim insanlarla bir yerdə olsunlar. İnsanların qayğıları ilə maraqlanmaq və həlli istiqamətində addımlar atmaq hər bir dövlət məmurunun qarşısında əsas vəzifə kimi qoyulur. Məmur-vətəndaş münasibətlərinin sivil qaydada tənzimlənməsi vətəndaş məmnunluğunu artırır. Bu, günümüzün əsas tələbidir.

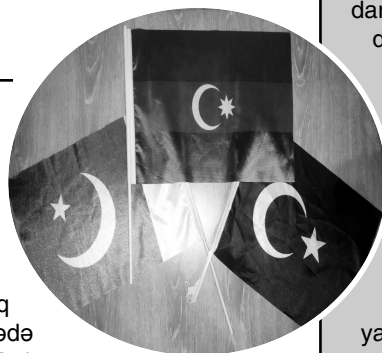
“Regional inkişaf proqramlarına uyğun olaraq bölgələrdə görülən işlərin miqyası daha da genişləndirilir” söyləyən Vüqar Rəhimzadə vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin bölgələrə hər səfəri yeni sosial obyektlərin açılışı və təməlqoyma mərasimlərinin keçirilməsi ilə yadda qalır: “Nəzərə alsaq ki, ölkəmizin həyatında yeni mərhələ işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bərpa və quruculuq işləri həyata keçirilir, bu halda dövlət məmurlarının üzərinə düşən məsuliyyətin daha da artdığını əminliklə söyləyə bilərik. Cənab İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş rayonlarla yanaşı, digər bölgələrin də tərəqqisini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Sözügedən qəbulda bölgələrdə sahibkarlığın inkişafı, yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi ilə bağlı səsləndirilən təkliflər, qarşıya qoyulan vəzifələr də bunu təsdiqləyir. Möhtərəm Prezidentimiz bir daha xatırlatdı ki, sahibkarlara investisiyalarını yatırmaq, yeni iş yerləri yaratmaq üçün imkan verilməlidir. Sahibkar əmin olmalıdır ki, o, ancaq dövlətin vergisini ödəməlidir”.

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, Prezident İlham Əliyev hələ 2013-cü ildə “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə

sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icrasının dördüncü ilinin yekunlarına həsr olunmuş konfransda bu məqamı xüsusi vurğulamışdı ki, hər bir icra başçısını mən vəzifəyə təyin edərkən, onu qəbul edərkən ona bir neçə əsas istiqaməti göstərirəm: inkişaf, quruculuq, səmərəli iş, təvazökarlıq və insanlara xidmət! Məhz bu prinsiplərin vəhdətliyi, birlik, həmrəylik qarşıya qoyulan hədəflərin reallıqda öz əksini tapmasını stimullaşdırır. Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr sırasında görmək istəyimizin reallıq olduğu həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi islahatların fonunda daha aydın görünür.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, dövlət başçısı İlham Əliyev yeni təyin olunan icra hakimiyyəti başçıları videoformatda qəbul edərkən hər kəsin qanun qarşısında eyni məsuliyyəti daşmalı olduğunu bir daha qətiyyətlə bəyan etdi: “Ölkə Prezidenti diqqəti bezi hallarda nəzərə çarpan məmur özbaşınalılıqlarına, bəzi vəzifəli şəxslərin, xüsusilə icra hakimiyyəti başçılarının şəxsi mənafeələrini ictimai və dövlət maraqlarından üstün tutmalarına, talançılığa, rüşvətxorluğa, korruptsiyaya qurşanmalarına, insanların qayğı və problemlərinə laqeyd yanaşmalarına, rayonların qarşısında dayanan gündəlik problemlərlə deyil, öz şəxsi problemləri ilə, şəxsi biznesləri ilə məşğul olmalarına yönəldərək bu kimi halların insanların haqlı narazılığına səbəb olduğunu diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, bu əməllərə sahib olan yüksək vəzifəli məmurlar, yerli və mərkəzi icra orqanlarının rəhbərləri, eyni zamanda, sabiq rəhbərlər, nazirlər, icra başçıları cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmişlər və bundan sonra da belə hallara yol verənlər ciddi cəzalandırılacaqlar. Dövlət başçısı bir daha bu çağırışı etdi ki, heç kim məsuliyyətdən canını, yaxasını qurtara bilməz. Əgər məmurlar öz işlərində yenə də bu çirkin əməllərdən əl çəkməsələr, onların da aqibəti eyni olacaq”.

İctimai nəzarətin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsində əsas amillərdən biri olduğunu bildiren Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, vətəndaş məmnunluğunu artırmaqla, şəffaflığı təmin etməklə hədəflərə yüksək səviyyədə nail olmaq mümkündür: “Bütün dünyada Azərbaycan brendi kimi tanınan və şöhrət qazanan “ASAN xidmət”, DOST layihələrinin uğurlu icrası bu məqsədlərə qısa zamanda çatmağa stimül verir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə də bu mərkəzlərin yaradılması nəzərdə tutulur. Bir sözlə, bu gün Azərbaycanda vətəndaş amili uğurla həyata keçirilən dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir”.

“Üç qardaşın birgə dəmir yumruğunun formalaşdığını müşahidə edirik”

“Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan xüsusi təyinatlılarının birgə hərbi təlimin rəsmi məqsədlərini Müdafiə Nazirliyi açıqlayıb. Amma qeyri-rəsmi məqsədlərdən biri hər üç qardaş ölkənin xüsusi təyinatlı qüvvələri arasında mehribançılıq qardaşlıq dostluq münasibətlərinin inkişaf etdirmək, onların döyüş əməliyyatları teatrında qarşılıqlı əlaqədə birgə fəaliyyətlərini təmin etməkdən ibarətdir. Xatırladıram ki, Azərbaycanda əvvəl keçirilən Türkiyə Azərbaycan təlimləri regional xarakter daşıyırdı və bu təlimlərdə bir çox vaxt biz Pakistanın da müşahidəçi qismində iştirakını müşahidə edirdik”. Bunu SİA-ya açıqlamasında hərbi ekspert Ədalət Verdiyev söyləyib.

Onun sözlərinə görə, müşahidələr nəticəsində də yaxın gələcəkdə Pakistanın bura 3-cü bir tərəf kimi birgə təlimlərdə iştirakını proqnozlaşdırırdıq: “İlk dəfədir ki, Azərbaycan Türkiyə və Pakistan artıq beynəlxalq platformada keçirilən birgə təlimlərdə həm də Azərbaycan ərazisində iştirak edirlər. Artıq Azərbaycanın Qarabağ müharibəsində düşməne nümayiş etdirdiyi dəmir yumruğun universal və üç qardaşın birgə dəmir yumruğunun formalaşdığını müşahidə edirik. Bir sözlə, bundan sonra Azərbaycanın o cümlədən də digər tərəfdəşlərin qarşı ərazi iddiaları irəli sürən ölkələr artıq tək bir ölkənin deyil, həm də digər iki ölkə ilə bərabər universal üç qardaş dəmir yumruğu ilə qarşılaşmaq məcburiyyətində qalacaqlar”.

Gülyana

“Siyasi mübarizə dialoq vasitəsi ilə aparılmalıdır”

Partiya sədri münasibət bildirdi

“AXCP, Müsavat kimi partiya funksionerlərinin digər partiyalara aşağılayıcı münasibət bəsləmələri qısqancılıqdan doğur”. Bunu Təkamül partiyasının sədri Teyyub Qənioğlu “Səs” qəzetinə açıqlamasında bildirib.

Onun sözlərinə görə, özlərini iri partiya hesab edən AXCP və Müsavat partiyası ilə “Demokratik konqres”də bir yerdə iştirak etmişik və bunlar mənim potensialımı bilirlər: “Yeni sözügedən partiya rəhbərləri bilirlər ki, iştirak etdiyim məclisdə hətərən-pətərən danışmaq mümkün deyil. Bir sözlə, mən olan məclisdə dövlət, dövlətçilik, dövlət və milli mənafelek əleyhinə hər hansı bir fikir söyləmək mümkün deyil və öncə cavablarını alacaqlar. Ona görə də, bizi məclislərə dəvət etmirlər. “Demokrat konqres”in parçalanmasının müxtəlif səbəbləri var və bu haqda geniş danışmaq istəmirəm. Özünü böyük partiya hesab edənlərin fəaliyyəti göz qabağındadır. Bu gün bir partiyanın deyək ki, bütövlüyünü saxlaya bilməyənlər hakimiyyət uğrunda mübarizə aparmaq istəyirlər və ölkənin bütövlüyü, suverenliyi və demokrat vəziyyətindən danışsınlar. Yeni öz partiyasında demokratiya yarada bilməyənlər, bu gün demokratiyadan danışsınlar. Biz isə bunların əleyhinəyik. Baxaq görək AXCP neçə yerə parçalanıb? Əli Kərimlinin rəhbərlik etdiyi partiya 8 yerə parçalanıb”.

T.Qənioğlu bildirdi ki, Ə.Kərimli bu gün hansı iddia ilə hakimiyyət uğrunda mübarizə aparır: “Partiya daxilində demokratiya yarada bilməyən və öz üzvlərinin haqqını tapdalayan Ə.Kərimli hansı haqla insan haqlarından danışır? Müsavat partiyası 4 yerə parçalanıb. Onlar necə yarandı? Müsavat partiyası daxilində demokratik bir mühitin olmaması səbəbindən. Azərbaycanda insan haqlarının pozulduğu haqqında gedib Amerikada şikayət edirlər. Amerikada da 100 millətlə hindunu qətlə yetiriblər, bir neçə ölkəni viran edib, müxtəlif ölkələrdə milyonlarla insanı qətlə yetirib və bu gün də bu proses davam edir. Siz isə gedib orada insan haqlarını axtarırsınız. Bizim mövqeyimiz budur və bu mövqeyi bunlar qəbul etmirlər. Çünki biz mübarizənin dialoq vasitəsi ilə, sivil yollarla aparılmasının tərəfindəyik. Biz istənilən zorakılıq, çevriliş çağırışlarını qəti şəkildə rədd edirik və bunun əleyhinəyik. Təbii ki, müxalifət partiyası iqtidara müxalifətdə olmalıdır. İqtidara müxalifətdə olmaq olar, dövlətə müxalifətdə olmaq olmaz, lakin bunlar dövlətə müxalifətdədirlər. Azərbaycanın 44 günlük vətən müharibəsində qazandığı möhtəşəm qələbəni kim həzm edə bilmir? Birinci ermənilər, xaricdə ruslar, fransızlar, amerikalılar. Daxildə isə AXCP, Müsavat sosial şəbəkələr vasitəsi ilə ne qədər qarayaxmalar aparır, orduya, millətə, dövlətə qarşı ne şər və böhtanlar səsləndirirlər”.

Partiya sədri onu da qeyd etdi ki, biz Təkamül Partiyası olaraq siyasi mübarizəni dialoq vasitəsi ilə aparılmasının tərəfindəyik: “2019-cu ilin dekabr ayından başlayaraq ölkədə yeni konfigurasiya yaranıb və dialoq prosesi başlayıb. Onlar bunu bəyənmirlər. Çünki bunlar özlərini böyük sayır və deyirlər ki, bu bizim səviyyəmiz deyil. Dialoq istəyiriksə, qoy Prezident bizimlə dialoq aparsın. Bizim orda qaldırdığımız məsələlərin hamısı Ədalət müəllimin dediyi kimi, ümumiləşdirilir və Prezidentin nəzərinə çatdırılır. Əgər ehtiyac yaranarsa, sizi dəvət edib təkbətək görüşsünlər. Axı imtina etməkdə məqsəd nədir? Məqsəd odur ki, bunların deməyə sözləri yoxdur. Orda digər partiyaları kiçildib aşağılamaqla özlərinin böyüklüklerini nümayiş etdirmək istəyirlər. Amma partiyanın böyüklüyü onun pafoslu çıxışlarından ibarət deyil. Onun irəli sürdüyü ideyalar, fikirlər, verdiyi təkliflər və onların cəmiyyət tərəfindən qarşılanması partiyaların böyüklüyünü göstərən amildir. Təkamül partiyası olaraq bizim məqsədimiz millətçilik, dövlətçilik maraqlarına xidmət etməkdir”.

Gülyana

Məktəbə getmək neçəyə başa gəlir? - QİYMƏTLƏR

Məktəblərin açılmasına az vaxt qaldığı bu günlərdə bütün ailələr və şagirdlər məktəb alış-verişi üçün tələsirlər. Uşağınız bu il məktəbə yeni başlayırsa və məktəb alış-verişində heç bir təcrübəniz yoxdursa, sizin üçün hazırladığımız məktəb alış-veriş siyahısı ilə özünü üçün siyahı tuta bilərsiniz. Əlavə olaraq, məktəb üçün alış-veriş edərkən bilməli olduğunuz şeylər SİA-nın apardığı araşdırmada sizi gözləyir.

1. Geyim:

Məktəbli forması

Corab

Lazım gələrsə yeni alt paltarları

Qızlar üçün saç aksesuarları

Kəmə

Ayaqqabı

Bədən tərbiyəsi dərsləri üçün sport dəst

Məktəb çantası

2. Çantada olması vacib olanlar:

Dəftərlər

Kitablar

Qələm qutusu

Yapışqan

Fayl və sənəd kağızı

Qələm qabı

3. Qələm qabının içində olmalı olanlar:

Bir qırmızı və bir qara qələm

Silgi

Tükənməz qələmlər

Qayçı və dərs bıçağı

4. Qidalanma avadanlıqları

Nahar qutusu

Qidalanma örtüyü

Yemək saxlamaq üçün bölünmüş kiçik saxlama qabları

Qablaşdırılmış süd və şirələr

5. Digər əşyalar

Quru və nəm salfetlər

Oyun xəmiri

Kiçik bir pulqabı

Karandaşlar

Məktəb çantası

Yapışqan qeyd kağızları

Məktəb üçün alış-veriş edərkən həm rəşional, həm də gəlirli olmaq üçün bilmək lazım olanları sizin üçün tərtib etdik. Bunları qeyd etməzdən əvvəl bir şeyi xatırlatmalıyıq: İbtidai sinif şagirdləri üçün dəftərxana ləvazimatları, əsasən, müəllimlər tərəfindən tövsiyə olunur. Uşağınız yeni məktəbə başlayırsa, müəllimin tövsiyələrinə uyğun olaraq dəftər və kitab almağı məsləhət görürük. Bundan əlavə, məktəb üçün alış-veriş edərkən bilməli olduğunuz digər şeylər bunlardır:

Məktəb və dəftərxana ləvazimatları əlavərinə başlamazdan əvvəl etməli olduğunuz ilk şey ehtiyaclarınızı siyahıya salmaqdır. Bu şəkildə nə alacağınızı unutmayacaqsınız

və ehtiyaclarınızdan kənara çıxmayacaqsınız.

Hər müəllim dərsi üçün xüsusi bir dəftər istəyə bilər, buna görə dəftər mübadiləsi etməyə tələsməyin və məktəblərin açılmasını gözləyin.

Rəngli qələmlər uşaqların təhsilində həvəsləndirici rol oynayır. Buna görə də, uşağınızın qələm qutusunda bir neçə rəngli qələm saxladığından əmin olun.

Silgi seçərkən yumşaq və işarəsiz silgi almağa diqqət edin. İçərisində çoxlu kimyəvi maddələr olduğu üçün mümkün qədər əl-verişli ətirli silicilərdən uzaq durduğunuzdan əmin olun.

Məktəb üçün alış-veriş edərkən, uşaqlar arasında da bir tendensiya olduğunu unutmayın. Çantanız, ayaqqabılarınız, qələm tutacaqlarınız kimi uşağınızın bəyəndiyi və dərhal cansıxıcı olmayacaq əşyaları birlikdə seçməyə diqqət edin.

Məsələ ilə bağlı təhsil eksperti Kamran Əsədov münasibət bildirib: "İlk növbədə qeyd edim ki, şagirdlərin adambaşına düşən xərcləri əsasən belədir:

- Gündəlik qida xərcləri (4-7 manat)

- Zəruri tədris ədəbiyyatı ilə təminat üzrə xərclər (aylıq 20-30 manat)

- Tibbi xərclər (aylıq 30-70 manat)

- Məktəbə gediş-gəliş xərcləri (aylıq 10-20 manat)

- Dil və hazırlıq kursları (aylıq 150-300 manat)

- Geyim xərcləri (aylıq 70-100manat)

Bundan başqa digər davamlı zəruri xərclər də olur. 12 vərəqli dəftərlər 40 qəpiyədir, 60 qəpiyə Rusiya istehsalı olanları da var. 40 vərəqli dəftərlər 50-60, dəftər üzrləri 50, pozan 20-80, qələmbiçən 1.80 qəpiyədir. Gündəliyin qiyməti 2-4 manatdır. Sadə qələmin də ən ucuzu 30 qəpikdir. Albom 50 qəpikdən 1 manat 50 qəpiyə qədər qiymətlərdə təklif edilir. Rəngli qələmlərin qiyməti 1 manatdan başlayıb, 5 manata qədər artır.

Plastilin isə ucuzu 1 manatdır. Məktəbli çantaları 40-150, məktəbli forması 50-120 manata başa gəlir. Yəni, şagirdi məktəbə yola salmaq valideynə aylıq ən azı 150 manata başa gəlir. Düşünürəm ki, məktəbli formalarının verilməsi ilə bağlı yükü də dövlət öz üzərinə götürməlidir. Bütün şagirdlər üçün istənilən nəqliyyat növü pulsuz olmalı, məktəbliləri daşıyan ayrıca avtobuslar təşkil edilməlidir. Fikrimcə, bunlar həyata keçirilsə, təhsilin əhatə dairəsi daha da genişlənər və əlçatanlıq təmin olunar. Çünki nəqliyyat problemi rayon yerlərində şagirdlərin vaxtında və davamlı dərse gətməsinə təsir edir. Bu əsasən soyuq, yağışlı və qarlı havalarda müşahidə edilir.

Bunlarla bərabər düşünürəm ki, böyük tənəffüsdə şagirdlərə isti yemək və meyvə verilməlidir. Çox şagirdin məktəb bufetindən istifadə etməyə maddi durumu əl vermir.

Təbii ki, bizimlə Avropanın gəlirlilik səviyyəsi eyni deyil. Amma müqayisə etsək, bizdə xərclərin 7-8 dəfə az olması məlum olar. Məsələn, Almaniya şagirdin aylıq xərci təqribən 800 avroya bərabərdir. Almaniyanın bu nəticəsi orta aylıq maaş, illik gəlirin yüksək olmasından xəbər verir. Məsələn İrlandiyada bu işdə ən böyük yardım göstərən institutlardan biri kilsədir. Hər şagirdə kilsə tərəfindən ayrıca vəsait ayrılır. Bu kilsənin tarixi ənənəsidir. Avropa ölkələrində qeyri hökumət təşkilatları, müxtəlif fondlar, kommersiya təşkilatları, iri şirkətlər məktəblərdə müəyyən layihələr həyata keçirir, bunun üçün vəsaitlər ayırırlar.

Azərbaycanın da qabaqcıl beynəlxalq təcrübədən istifadə etməsində yarar var. Yükü təkə dövlətin üzərinə atmamaq da olar. Özəl şirkətlər bu işə sponsorluq etsə, müxtəlif dərəcələrin maliyyələşməsinə holdinqlər öz üzərlərinə götürsə, vəziyyət dəyişər. Həm qurumlar daha keyfiyyətli xidmət edər, həm də dövlət büdcəsinə müəyyən qədər qənaət etmiş olarlar".

Sosial ekspert, jurnalist Rövşən Rəsulov isə mövzu ilə bağlı fikirlərini belə qeyd edib: "Qarşıdan gələn növbəti tədris ilində valideynlərin uşaqları üçün məktəb ləvazimatları və geyimləri almaları sözün əsl mənasında problemlə çevrilir. Bütün valideynlər uşaqları üçün ən yaxşısını almağa çalışır, üstəlik, nəzərə alsaq ki, bir ailədə iki, yaxud daha çox uşaq var, bu zaman çəkilən xərc bir neçə dəfə artır.

Aparılan araşdırmalardan isə məlum olur ki, valideyn övladını tam hazır şəkildə məktəbə göndərmək üçün orta hesabla 250-350 manat arasında xərc çəkməlidir.

İndi təəssürümüzə gətirək ki, bu proses nə qədər çətinliklər yaradır. Etiraf edək ki, bir sıra ailələrdəki gəlirlər, onların sosial durumları qənaətbəxş olmur, bu baxımdan, onların öz uşaqlarını məktəbli ləvazimatları və s. ilə təmin edə bilməmələri təəssüf doğurur. Bəzi hallarda qayğıkeş insanlarımız da

Məktəbə getmək necəyə başa gəlir? - QİYMƏTLƏR

olur ki, bu kimi məsələlərdə
örnek addımlar atırlar.

Keçək digər tərəfə. Bu məsələdə əsas tələbat şagird geyimləri ilə bağlıdır. Bellidir ki, məktəb yaşlı uşaqlar qısa müddətdə boy atırlar və valideyn növbəti tədris ilində ona yeni məktəbli geyimi almalı olur. Düzdür, əgər evdə böyük yaşlı məktəbli uşaqlar olursa, onların geyimləri kiçik yaşlı uşaqlara da verilə bilər. Amma bir ailədə iki uşaq varsa, onlardan biri qız uşağı, digəri isə oğlondursa bu zaman həqiqətən də ciddi problemlər ortaya çıxmış olur. Məsələ isə yalnız məktəb geyimləri və ləvazimatları ilə başa çatmır. Yeni tədris ilindəki tələbatlar öz mövcudluğunu davamlı olaraq qoruyub-saxlamaqdadır. Açığını desəm, uşaqları məktəbə yollanacaq valideynlərə təmkin və səbr diləyirəm, çünki özüm də valideyn olaraq həmin proseslərin nə qədər çətin olduğundan xəbərdaram”.

Təhsil eksperti İlqar Orucov
isə öz fikirlərini bu cür ifadə
edib: “Orta ümumtəhsil məktəblə-

rində təhsil alanların dərsliklərlə təminatını dövlət həyata keçirir və valideynlər dərsliklərə pul xərcləmirlər. Yəni, bu xərci dövlət qarşılayır. Amma, hər bir şagirdin məktəbə gətməsi üçün məktəbli geyimləri, dəftər, qələm və s. ləvazimatlara ehtiyac duyulur. Doğrusu, məktəb yaşlı övladım olmadığı üçün mən bazarda konkret olaraq qeyd olunan məktəbə aid ləvazimatların qiymətini dəqiq bilmərəm. Amma təqribən məktəbli geyimləri, üst geyimlər, ayaqqabı təxminən 50-70 manat arası təşkil edir. Yəni, bu əslində minimal qiymətlərdir. Məktəbli geyimlərini bəzən ayrı-ayrı məktəblər xüsusi geyimlər sifariş edirlər. Bu artıq xüsusi geyimlər olduğu üçün bunun qiymətləri bir qədər artır. Burada əsas maliyyə tutumlu məktəbli geyimləridir ki, bununla da bağlı Ş. Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Biznesin pandemiyadan öncə məktəbli geyimləri istehsal edən 6 böyük şirkətin rəhbəri ilə görüşlər keçirdik, qiymətlərlə maraqlandıq, tövsiyələr verdik. Burada təkcə qiymət məsələsindən az əhəmiyyət kəsb edən meqamlardan biri də məktəbli geyimlərinin təhlükəsizliyi məsələsidir. Yəni, məktəbli geyimləri elə parçalardan istehsal olunmalıdır ki, bu məktəblinin gələcəkdə sağlamlığına ziyan gətirməsin. Bu çox vacib bir faktordur. Düşünürəm ki, bu məsələni həll etmək üçün

rəm ki, Azərbaycanda artıq xeyli ixtisaslaşmış və bu istiqamətdə istehsalla məşğul olan təcrübəli müəssisələr fəaliyyət göstərir. Yəni rəqəbat genişdir. Amma, bu rəqəbatın olması bazarda sünü qiymət artımının qarşısını alan vacib faktorlardan biridir. Amm təxminən düşünürəm ki, bir məktəblinin məktəbə getməsi üçün minimum 100 manat civarında bir xərc tələb olunur və əslində valideynlərin bir qədər öncə narahatlıqları var idi. Yəni, biz bütçəmizə qənaət edib övladlarımızı məktəbli geyimləri aldıq, sabah məktəblərin bağlanması ilə bağlı qərar qəbul olunsay geyimlər necə olacaq? O geyimlərdən şagirdlər istifadə edə bilməyəcəklər. Bütün bunlar sual doğurur. Amma hər bir ailənin düşüürəm ki, bir ailə planlaması mütləq şəkildə olmalıdır və valideyn dünyaya övlad gətirirsə, onu təhsil almasının öhdəliyini üzərinə götürmüş olur. Dövlətin burada öhdəliyi ondan ibarətdir ki, pulsuz dərslilər verir, təhsillə təmin edir. Düşünürəm ki, bütün bunlar çox ciddi bir öhdəliklərdir. Mən fikirləşirəm ki, bizim məktəblər ənənəvi formada təhsilə keçməsi ilə bağlı bu istiqamətdə valideynlərin çətinlikləri olmayacaq. Əlbəttə ki, Azərbaycanda ayrı-ayrı humanitar bölümlü təşkilatlar var. Bu istiqamətdə çətinliyi olan aztəminatlı ailələrə yardım edən ayrı-ayrı fiziki və hüquqi şəxslər var, hansı ki, onlar məktəb, yaşlı övladlarını məhz geyimlə, dərslilərlə, çantalarla təmin edir”.

Araşdırmanı daha dolğun etmək üçün məktəblilərin valideynləri ilə danışaraq onların da bu bərdə fikirlərini öyrəndik:

3-cü sinif şagirdi Eldar Mahmudovun valideyni: "Oğlum 3-cü sinifə keçdi. Hər kəs kimi biz

də yeni tədris ilinin başlanması münasibəti ilə məktəb bazarlığı etdik. Geyim olaraq bir şalvar, bir ayaqqabı və bir ədəd də ağ köynək aldıq. Bu 3 geyimə birlikdə 75 azn pul ödədik. Dəftər, qələm, kitab üzləri və s. ləvazimatlar üçün isə 18 azn verdik. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, tədris ili yeni başlayır hələ bundan sonra da xeyli dəftər və s. ləvazimatlar alınacaq. Yəni, digər xərclər məktəb başladıqdan sonra bilinəcək. Kitab isə məktəb tərəfindən verilir”.

7-ci sinif şagirdi Məhəm-

məd Əliyevin valideyni: “Hələ ki, məktəb bazarlığına başlamamışdıq. Yəqin ki, 1-2 gün ərzində gedib alarıq. Bir uşaq üçün minimal xərc 70-100 azn aralığında başa gəlir. Məktəb tərəfindən isə yeni kitablar verilib”.

7-ci sinif şagirdi Fatimə Əliyevanın valideyni: “Yaxın günlər

ərizəndə məktəb bazarlığı edəcəyik. Hələ heç nə almadığımıza görə konkret qiymət demək olmur. Amma təxmini iki uşaq üçün minimal xərc 100-150 azn arasındır. Kitablar isə məktəb tərəfindən verilir. Hələlik, uşaqların hərsinə 10 dəftər alacağıq. Geri qalanını da dərslər başladıqdan sonra alırıq”.

7-ci sinif şagirdi Tunar Əliyevin valideyni: "İki uşaq üçün

təxmini 500 manata yaxın xərc çıxır. Nə qədər bəzi alınacaqları ixtisar etsən də xeyri yoxdur. Hələ test kitabçaları filan almamışıq. Haradasa 100 manat filan da onlar tutur. İki övladım var və hər uşağa bir şalvar, bir köynək, bir ayaqqabı aldım. Yerdə qalan əşyaları isə müəllim tapşırıdıcına alacağım”.

1-ci sinif şagirdi Aylin Musazadənin valideyni: “Qızım bu il ilk tədris ilinə başlayacaq. Ha-

mımız çox həyəcanlıyıq. Xərclərə gəldikdə isə bir uşaq üçün minimal xərc 200 manat, bəlkə də daha çox edir. Yəni, bizdə bu cıvarda çıxdı. Dəftər, qələm və s. ləvazimatlar isə 50 manat etdi.

Ayşən Vəli

“Üç qardaş-2021” beynəlxalq təliminin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

“Bildiyiniz kimi, Bakıda Azərbaycan, Pakistan və Türkiyənin xüsusi təyinatlı qüvvələri nümayəndələrinin iştirakı ilə “Üç Qardaş - 2021” birgə təliminin keçirilmişdir. “Üç Qardaş - 2021” beynəlxalq təlimin proqramında məqsədi, qarşıya qoyulan tapşırıqlar, iştirakçıların sayı, dost və tərəfdaş ölkələrin hərbi qulluqçularının sülh və müharibə dövründə əməliyyatlara hazırlanması, bilik və təcrübə mübadiləsinin aparılması üçün əlverişli mühitin yaradılması və s. məsələlərdən ibarət olmuşdur. Təlimlərdə öz döyüş qabiliyyəti və peşəkarlığı ilə seçilən Xüsusi Təyinatlı bölmələrin şərti düşmənin arxasına quru, hava, su yolu ilə keçid, pusuq, basqın, eləcə də amfibiya və hava desant hazırlığı üzrə məşğələlərdə səmərəli təcrübə mübadiləsi etməkə yanaşı, həm də qarşıya qoyulan tapşırıqları müvəffəqiyyətlə icra etmişlər. Bütün bunlar Azərbaycan ordusunun döyüş qabiliyyətinin, peşəkarlığının, bütün vəziyyətlərdə Azərbaycanının təhlükəsizliyinin, ərazi bütövlüyünün, sərhəd təhlükəsizliyinin, müasir silahlardan istifadəsində, ordunun istənilən zaman və şəraitdə döyüşə hazır olmasında, Azərbaycan əsgər və zabitanın daha peşəkar olması baxımından əhəmiyyətlidir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında AMEA Şərqşünaslıq İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Sübhan Talıblı deyib.

Onun sözlərinə görə, bundan başqa, hər 3 strateji, terroddan əziyyətçəkən, xüsusilə də dünya herb tarixində öz yeri olan dövlətlərin herb sahədə əməkdaşlıqlarının vacibliyi, bununla bağlı bütün ordu birliklərinin bütün sahələrdə əməkdaşlığı son dərəcə əhəmiyyətli və vacibdir: "Xüsusilə də,

Aysən

Beynəlxalq faktaraşdırıcı missiya azad edilmiş ərazilərə səfər edəcək

Dəvətimizi qəbul edərək fak-taraşdırıcı missiya həyata keçirmək məqsədilə növbəti beynəlxalq nümayəndə heyəti Azərbaycan səfərə gəlib. Bunu Ömbudsman Səbinə Əliyeva deyib. S.Əliyeva bildirib ki, Azərbaycan Ömbudsmanı İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Ömbudsmanlar Assosiasiyasının İdarə Heyəsinin Prezidenti, Türkiyənin Baş Öməkdaşlıq Təşkilatının Ömbudsmanı nümayəndəsi, Pakistan Ömbudsmanının fər çərçivəsində işğaldan azad edilmiş rıq və səfərin yekunu olaraq bəyanat q

Ermenistanın Azərbaycana qarşı törətdiyi müharibə cinayətləri, mədəni abidələrimizin dağıdılması, ekoloji terror, Ermənistan hərbi-siyasi hakimiyyətinin məsuliyyətə cəlb olunması və təminatın ödənilməsi istiqamətində bu günə qədər çox işlər görülmüş və bizim birlikdə hazırladığımız hesabat bu istiqamətdə növbəti addım olacaq".

Müasir dünyanın çağırışları qloballaşan dünyamızda yeni meyarların zəruriliyini ortaya qoymuş olur. Belə bir zamanda siyasi, iqtisadi uğurları ilə dünya dövlətləri sırasında öncül yerlərdən birində olan Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət proqramları, islahatlar müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə reallaşır. Yüksək Liderlik keyfiyyətlərinə malik olan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi zaman məsafəsində ölkəmiz dinamik inkişaf yolunda inamlı irəliləyərək Cənubi Qafqaz regionunun ən sürətlə inkişaf edən, qüdrətli dövlətinə çevirilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2003-cü ildə andıçmə mərasimində "Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən Mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm" - deyərək ölkəyə rəhbərliyi dövründə bunu fəaliyyəti ilə sübut etdi. Əlbəttə ki, bu günün real mənzərəsi Azərbaycanın qüdrətli ölkə olduğunu göstərir.

Təbii ki, dövlət başçısının siyasətində insan amili xüsusi olaraq diqqətdə saxlanılır. Hələ 2003-cü ildə xalqın yekdil dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilərkən Cənab İlham Əliyevin "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam!" sözləri qısa bir zamanda özünün doğrultu. Həyata keçirdiyi sosial siyasət, ən çətin anlarda vətəndaşın yanında olması, onların qayğı və problemlərinin həlli dövlət başçısının verdiyi vədi təsdiqləmiş oldu. Bu gün də dövlət başçısı tərəfindən insanların sosial rifahının yüksəlməsi məqsədi ilə islahatlar, layihələr həyata keçirilir. Cənab Prezidentin regionlara səfəri və xalqla birbaşa təmasda olması problemlərin həllində önəmli faktorlardandır. Vətəndaşlarla daim görüşür, onlarla səmimi söhbətlər və verilən qərarlar xalqla iqtidar birliyini daha da möhkəmlətməmiş olur.

"TƏBİİ QAZLA VƏTƏNDAŞLARIMIZI TƏMİN ETMƏK BİZİM ƏSAS VƏZİFƏLƏRİMİZDƏN BİRİ İDİ"

Rayonlarla paytaxt arasındakı fərqin aradan qaldırılması, yoxsulluq, işsizlik kimi problemlərin həlli istiqamətində qətiyyətli addımların atılması insanların güzəranını, həyat səviyyəsini yüksəldib. Ölkəmizin hər bir yerində abadlıq-quruculuq işləri aparılıb. O cümlədən, Cəlilabad və Şəmkir rayonları da yeni inkişaf dövrünü yaşayırlar. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rafiq Cəlilov Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı və Rəşad Tağıyevi Şəmkir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunmaları ilə əlaqədar videoformatda qəbulu zamanı çıxışında bildirdiyi kimi, son illər Cəlilabad və Şəmkir rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafı üçün çox böyük işlər görüldü: "Dövlət investisiya proqramları çərçivəsində əsas infrastruktur layihələri icra edilib, ya da ki, bu layihələrin icrası başa çatmaq

Məmurun vəzifəsi vətəndaşlara layiqli xidmət etməkdir

Prezident İlham Əliyev: "Heç kim qanundan yuxarı dayana bilməz və burada hər kəs qanun qarşısında bərabərdir"

üzədir. Regionların Sosial-iqtisadi İnkişafı Dövlət proqramlarının icrası çərçivəsində hər iki rayonda böyük abadlıq işləri aparılıb. Demək olar ki, əsas infrastruktur layihələri icra edilmiş hesab oluna bilər. Hər iki rayonda elektrik təsərrüfatı tamamilə yenilənib və elektrik enerjisinin təchizatında hər hansı bir problem yoxdur. Qazlaşdırma işləri sürətlə aparılmışdır".

Cəlilabad rayonunda qazlaşdırmanın səviyyəsinin 90 faizdən çox olduğunu bildiren Cənab Prezident Şəmkir rayonunda isə 100 faizə yaxınlaşdığını qeyd edib: "Hesab edirəm ki, bu, son illər ərzində bölgələrdə aparılmış işlər arasında xüsusi yerə layiq olan işlərdir. Çünki təbii qazla vətəndaşlarımızı təmin etmək bizim əsas vəzifələrimizdən biri idi və bu gün ölkə üzrə təbii qazla təchizat 96-97 faizə çatıb. Bu göstəriciyə görə Azərbaycan dünya miqyasında ən qabaqcıl yerlərdədir".

"MƏNİM İŞTİRAKIMLA CƏLİLƏBAD VƏ ŞƏMKİR ŞƏHƏRLƏRİNİN İÇMƏLİ SU LAYİHƏLƏRİ MƏRASİMLƏRİ HƏYATA KEÇİRİLMİŞDİR"

Əlbəttə ki, tərəqqi edən, yüksək nailiyyətlərə imza atan Azərbaycanda hər bir sahədə müsbət irəliləyişlərə nail olunması bir daha deməyə əsas verir ki, ölkədə dayanıqlı inkişaf uğurla təmin edilib. Bu gün ölkəmizdə əhalinin içməli su ilə təchizatı, su ehtiyatlarından istifadədə səmərəliliyin artırılması, artan tələbata uyğun dayanıqlı su təchizatının təmin edilməsi məqsədi ilə tədbirlər həyata keçirilib. "Mənim iştirakımla Cəlilabad və Şəmkir şəhərlərinin içməli su layihələri mərasimləri həyata keçirilmişdir", - deyən Cənab Prezident şəhərlərə 2013-cü və 2017-ci illərdə içməli suyun verilməsinin də böyük hadisə olduğunu bildirib: "Eyni zamanda, bir çox kəndlərdə bu problem öz həllini tapıb. Suvarma ilə bağlı böyük işlər görüldü. Bir çox artezian quyuları qazılıb. Eyni zamanda, Şəmkir rayonunda böyük su anbarı tikilib - Şəmkirçay su anbarı. Hansı ki, həm Şəmkir, həm də qonşu rayonlarda meliorativ tədbirlərin görülməsi üçün yeni imkanlar yaradıb, həmçinin suvarılan torpaqların miqyasını böyük dərəcədə genişləndirib".

"HƏR İKİ RAYONDA 120-YƏ YAXIN MƏKTƏB TİKİLİB VƏ YA ƏSASLI TƏMİR EDİLİB"

Dövlət başçısı çıxışında sosial infstrukturla bağlı böyük işlər görüldüyünü də

dəqqətə çəkib. Rayonlarda görülən işlərə nəzər salaraq bildirib ki, hər iki rayonda 120-yə yaxın məktəb tikilib və ya əsaslı təmir edilib: "İki böyük xəstəxana inşa edilib - 190 və 145 yerlik. Bundan əlavə Cəlilabadda Müalicə-Diaqnostika Mərkəzi inşa edilib. İki böyük Olimpiya İdman Kompleksi istifadəyə verilib. Yəni, sosial və infrastruktur layihələrinin icrası göz qabağındadır. Əlbəttə ki, bu, rayonların uğurlu inkişafı üçün əsas zəmin yaradır. Çünki əgər bu ilkin addımlar atılmasaydı rayonların inkişafından söhbət gedə bilməzdi. Bütün bu işlər dövlət büdcəsi hesabına və mənim göstərişimlə, mənim tərəfimdən təsdiq edilmiş Regionların Sosial-iqtisadi İnkişafı Dövlət proqramları çərçivəsində görüldü".

"ƏGƏR MƏMURLAR ÖZ İŞİNDƏ YENƏ DƏ BU ÇİRKİN ƏMƏLLƏRDƏN ƏL ÇƏKMƏSƏLƏR, ONLARIN DA AQİBƏTİ EYNI OLACAQ"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxış və nitqlərində ölkəmizdəki uğurlarla yanaşı, nöqsan və çatışmazlıqlar da qeyd olunur. Dövlət başçısı çıxışında vətəndaş-məmur münasibətlərinə toxunaraq, öz tövsiyə və tapşırıqlarını da verib. Əlbəttə ki, ölkəmizin uğurlu inkişafı üçün vətəndaş-məmur münasibətləri mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Cənab Prezident xalqa layiqli xidməti dövlət məmurları qarşısında mühüm vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirib. "Cəlilabad və Şəmkir rayonlarına icra başçıları təyin olunarkən onlara göstəriş vermişdim ki, siz artıq yerdə qalan məsələləri həll edin. Əsas böyük işlər görüldü, çox gözəl zəmin yaradılıb. Siz isə gündəlik həyatda elə işləyin, elə çalışın ki, həm vətəndaşlar sizdən razı olsunlar, həm də rayonların inkişafı sürətlə getsin və təşəbbüs göstərin, investorları cəlb edin, sahibkarlara şərait yaradın", - deyən Prezident diqqətə çəkib ki, əfsuslar olsun ki, real həyatda biz bunun tam əksini görürük: "Bunun nəticəsində və eyni zamanda, buraxılmış ciddi nöqsanlar, pozuntular, rüşvətxorluq və korrupsiya hallarına görə həm Cəlilabad, həm də Şəmkir rayonlarının keçmiş icra başçıları cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuşlar. İndi hər kəs görür ki, heç kim qanundan yuxarı dayana bilməz və burada hər kəs qanun qarşısında bərabərdir".

Bütün dövlət məmurlarının vəzifəyə təyin olunduğu zaman öz tövsiyələrini verən Prezident İlham Əliyev xalqa layiqli xidməti dövlət məmurları qarşısında mühüm vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirib. Həmin qanun qarşısında birdir və əməlinə görə cavab verməlidir. Son illər ərzində bir çox yüksək vəzifəli məmurların, yerli və mərkəzi icra orqanlarının rəhbərlərinin, eyni zamanda, sabiq rəhbərlərin, nazirlərin, icra başçıların cinayət məsuliyyətinə cəlb edildiyini bildiren dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, heç kim məsuliyyətdən canını, yaxasını qurtara bilməz: "Bunu mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm, sizə də deyirəm və bu gün bütün digər məmurlara deyirəm - əgər məmurlar öz işində yenə də bu çirkin əməllərdən əl çəkməsələr, onların da aqibəti eyni olacaq. Hətta çıxışlarımin birində demişdim ki, əgər təmiz işləmək istəmirsinizsə, getməyin bu işlərə, razılıq verməyin, yoxsa bədbəxt olacaqsınız. Əgər siz bu məsuliyyətin altına girirsinizsə, onda, bax, dediyim kimi, qanun çərçivəsində işləməlisiniz və bu yüksək etimadı doğrultmalısınız. Elə işləməlisiniz ki, vətəndaşlar sizdən razı olsunlar".

"DÖVLƏT MƏMURU NÜMUNƏ OLMALIDIR, YERLƏRDƏ İNSANLARIN DOLANIŞIĞI, İNSANLARIN RAHATLIĞI DÖVLƏT MƏMURUNUN FƏALİYYƏTİNDƏN ASILIDIR"

Dövlət başçısı ciddi nöqsanlar toxunaraq bildirib ki, istintaq materiallarının bir çoxunda göstərilir ki, bir neçə rayonun icra başçıları hətta sosial cəhətdən ən həssas təbəqənin nümayəndələrindən də pul, rüşvət almışlar: "İşsizliyin səviyyəsini azaltmaq, xüsusilə dünyada gedən böhranlı vəziyyəti, sosial-iqtisadi böhranı, pandemiya dövrünü nəzərə alaraq mənim təşəbbüslərimlə ən həssas təbəqə üçün yüz minə yaxın ödənişli ictimai iş yeri açılıbdır və orada məvacib minimum əməkhaqqına bərabərdir. Bunları da çox görüblər o insanlara və onların da ödəniş kartlarını öz kabinetlərində saxlayaraq oradan pul çəkmişdilər". Bu və digər nöqsanları bildiren Cənab Prezident yeni təyin olunan icra başçıların qarşısına mühüm tapşırıqlar qoyub. Əlbəttə ki, bu, yalnız yeni icra başçılarına deyil, bütün məmurlara şamil edilir. "Mən hesab edirəm, artıq hər kəs başa düşüb ki, dövlət məmuru nümunə olmalıdır, yerlərdə insanların dolanişığı, insanların rahatlığı dövlət məmurunun fəaliyyətindən asılıdır", - deyən Prezident qeyd edib ki, onlar elə işləməlidirlər ki, daim insanlarla bir yerdə olsunlar: "Mənim tövsiyələrimin içində bu tövsiyə də həmişə xüsusi yer tutur. Sizə də deyirəm, siz insanların arasında olmalısınız, onlarla daim təmasda olmalısınız, onların qayğıları ilə yaşamalısınız və çalışmalısınız ki, imkan daxilində onlara kömək edəsiniz".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Müntəzəm şəkildə istirahət etmələrinə baxmayaraq, bir çox insanlar xroniki yorğunluqdan əziyyət çəkir. Rusiyalı tibb elmləri doktoru, professor, 45 illik təcrübəsi olan

Xroniki yorğunluq hansı səbəblərdən yaranır?

toksikoloq Mixail Kutuşov "Belarus Today" portalına bu xoşagəlməz halın yaranma səbəblərindən danışib.

Professor ilk növbədə bunu ekologiyanın pisləşməsi ilə əlaqələndirib. Onun sözlərinə görə, insanlar çirklə hava ilə nəfəs alırlar, kimyəvi cəhətdən kirlənmiş su içir-

lər və zərərli məhsullarla qidalanırlar.

Oksigen çatışmazlığı, bədəni lazımi miqdarda qida maddəsi ilə təmin etməyən çirklənmiş su və qida istifadəsi səbəbiylə pH səviyyəsi asidləşməyə doğru dəyişir", - deyərək həkim izah edib.

Xroniki yorğunluğun başqa bir

səbəbi xoruldamaqdır. Xorultu bədbin əhval - ruhiyyə, əsəbilik və zəif konsentrasiyaya gətirib çıxarır. Bəzi insanlar yatarkən xoruldadıqlarından xəbərsizdirlər, ancaq belə yatmağı tam dincəlmək adlandırmaz. Xroniki yorğunluq bədəndə maye çatışmazlığı və oturaq həyat tərzinə səbəbiylə də or-

taya çıxır.

Xroniki yorğunluq əlamətləri varsa, həkim qanda elektrolitlər, tiroid və böyrəküstü hormonların analizini tövsiyə edir. Kutuşov sağlamlığı, enerjini və həyat sevincini qorumaq üçün yalnız distillə edilmiş və təmizlənmiş sudan istifadə etməyi, mikrobiotik və mumiya qəbul etməyi məsləhət görür, lakin bildirib ki, istifadə etməzdən əvvəl mütləq həkimlə məsləhətləşmək lazımdır.

Nubar Süleymanova

Azərbaycan nailiyyətləri ilə dünya birliyində sayılıb-seçilən, təşəbbüsləri və nəhəng iqtisadi layihələri ilə bütün bəşəriyyətə fayda verən dövlətlər sırasındadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində, ölkəmiz iqtisadi islahatları reallaşdıran və innovativ inkişafa yol açan dövlətə çevrilir. Qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafı və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, informasiya müstəqilliyinin və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində böyük nailiyyətlər əldə edib.

Son illərin realıqları bir daha göstərir ki, ölkəmizdə icra olunan islahatlar, həyata keçirilən dövlət proqramları bütün sahələrdə uğurların əldə olunması ilə nəticələnib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, "Mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, siyasətimizin təməlinə Azərbaycan vətəndaşının maraqları dayanır. Eyni zamanda, bizim əsas strateji məqsədimiz, hədəfimiz ölkəmizi daha da gücləndirməkdir, Azərbaycan döv-

daha da sürətləndirir. Regionlarda nəzərdə tutulan bütün infrastruktur layihələrin icra edilməsi, insanların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına birbaşa təsir edən kənd təsərrüfatının inkişafına gətirib çıxaran kənd və qəsəbələrarası avtomobil yollarının tikintisi istiqamətdə genişmiqyaslı işlər aparılır. Kəndlərarası və qəsəbələrarası avtomobil yolu layihəsi, habelə digər respublika əhəmiyyətli və magistral avtomobil yollarının layihələrinin icrası həyata keçirilir. Bu yaxınlarda dövlət başçısının "Bakı

Azərbaycanda yol infrastrukturunu müasirləşdir

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə iyirmi doqquz min nəfər əhəlinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədi ilə dövlət büdcəsindən 8,0 (səkkiz) milyon manat ayrılıb

lətinin qüdrətini artırmaqdır, müstəqilliyimizi möhkəmləndirməkdir".

Qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurlu icrası sayəsində respublikamızın bütün bölgələrinin siması tamamilə dəyişib, rayonların ucqar kəndləri belə qazlaşdırılıb, yaşayış məntəqələri içməli su ilə təmin olunub və demək olar ki, şəhərlə kənd arasındakı fərq aradan qaldırılıb. Bu gün pandemiya şəraitində yaşadığımız zamanda ölkədə sosial layihələr davamlı olaraq uğurla icra olunur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bölgələrə səfərləri çərçivəsində bir sıra sosial və iqtisadi xarakterli obyektlər istifadəyə verilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və göstərişlərinə əsasən, ölkəmizdə yolların yenidən qurulması, mövcud yolların müasir səviyyəyə çatdırılması istiqamətində çox mühüm layihələr icra olunub. Belə ki, avtomobil yolları şəbəkəsi yenidən qurulur. Yeni yolötürücüləri, körpülər, tunellər, yerüstü və yeraltı piyada keçidləri inşa edilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar ölkədə yol infrastrukturunun təzələnməsini

şəhərinin Binəqədi rayonu ərazisində avtomobil yollarının yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamına əsasən, Binəqədi rayonunun M.Ə.Rəsulzadə və Sultəpə qəsəbələri ərazisində avtomobil yollarının yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsindən 3,7 milyon (üç milyon yeddi yüz min) manat Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrıldı. Dövlət başçısının 15 sentyabr tarixli "Ucar rayonunun Müsüslü-Təzə Şilyan-Bərgüşad-Bağban-Yuxarı Şilyan-Boyat-Qazyan avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamı ilə iyirmi doqquz min nəfər əhəlinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Müsüslü-Təzə Şilyan-Bərgüşad-Bağban-Yuxarı Şilyan-Boyat-Qazyan avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.1.14-cü yarımbəndində göstərilmiş vəsaitin 8,0

(səkkiz) milyon manat Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb. Əlbəttə ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar ölkədə yol infrastrukturunun təzələnməsini daha da sürətləndirir. Bölgələrdə yaşayan əhəlinin gediş-gəlişi asanlaşır və yetişdirdikləri məhsulun mərkəzə daşınmasında

yeni yollar çəkilir.

Azərbaycanın hər bir bölgəsi özünün yeni inkişaf mərhələsini yaşayır. Ölkəmizdə bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafı başlıca prioritetlərdən biri kimi müəyyənləşdirilib, qarşıya qoyulan hədəflərə uyğun olaraq bu istiqamətdə ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi davamlı xarakter daşıyır. İstər yeni sosial işə obyektlərinin, istərsə də digər infrastrukturların tikilməsi və yenilənməsi insanların sosial rifahının yüksəlişinə xidmət göstərir.

Zümrüd BAYRAMOVA

möv-cud olan çətinliklər aradan qalxır. Təbii ki, avtomobil yolları hər bir ölkənin iqtisadi qüdrətinin göstəricisidir. Göründüyü kimi, ölkə başçısının tapşırığı ilə son illərdə yol infrastrukturunun müasir səviyyədə yenidən qurulması istiqamətində həyata keçirilən layihələr nəticəsində

“Azərbaycan artıq regionun söz deyən dövlətidir”

- Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın xüsusi təyinatlı hərbiçiləri ilə birlikdə “Üç qardaş - 2021” beynəlxalq hərbi təlimlər keçirilir. Bu kimi hərbi təlimlər regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasında nə dərəcədə əhəmiyyətli rol oynaya bilər?

- Heç şübhəsiz ki, bu 3 qardaş dövlətin hərbi sahədə əməkdaşlığı bölgədə sülhün, əmin-amanlığın təminatçısı kimi çıxış edir və edəcək. Bildiyimiz kimi 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycanın haqq işinin həyata keçirilməsində bu qardaş dövlətlərin ikisi də ilk gündən Azərbaycanın yanında oldu. Təbii ki, onlarla birlikdə bizi dəstəkləyən bir çox xarici dövlətlər də oldu. 44 günlük müharibə də sübut etdi ki, bu 3 qardaş dövlət regionda bundan sonra da birgə tək hərbi sahədə yox, bütün sahələrdə öz əməkdaşlıqlarını davam etdirəcəklər.

- Niyə digər qoşun növlərinin yox, məhz xüsusi təyinatlıların hərbi təlimləri keçirilir?

- 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə xüsusi təyinatlıların rolu müstəsna oldu. Yeni hərbi texnikanın istifadəsi ilə yanaşı eyni zamanda 44 günlük müharibə də göstərdi ki, xüsusi təyinatlılar ən çətin şəraitdə belə qarşılarına qoyulan hərbi vəzifəni çox bacarıqla və ustalıqla həyata keçirirlər. Çünki xüsusi təyinatlı qüvvələrin həm dağ şəraitində, həm də çətin relyef şəraitində müharibə aparmaq təcrübəsi daha yüksəkdir. Düşünürəm ki, bundan sonra da ordu quruculuğu sahəsində də xüsusi təyinatlıların rolu müstəsna olacaqdır. Bu kimi təlimlərin xüsusi təyinatlıların arasında keçirilməsinin əsas səbəbini burada görürəm.

- Laçın dəhlizinin yaxınlığında Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimləri keçirildi. Şəhərdə yaxın ərazilərdə 3 dövlətin birgə şəkildə bu cür hərbi təlimlər keçirməsi gələcəkdə mümkündürmü?

Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərlinin SİA-ya verdiyi müsahibəsini təqdim edirik:

- Təbii ki, mümkündür. Bu müstəqil Azərbaycan dövlətinin öz suveren hüququdur. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə bildirir ki, “Azərbaycan özünün suveren ərazisi çərçivəsindəki bütün fəaliyyətində müstəqildir və Azərbaycan xalqının idarəsi ilə təbii ki, bu təlimlər Azərbaycanın istənilən yerində keçirilə bilər. Təbii ki, bizim heç bir qonşu dövlətin ərazisində gözümüz yoxdur. Onların da öz ərazilərində atdığı hər hansı bir addıma münasibət bildirmirik”. Bildiyimiz kimi Azərbaycan heç vaxt buna bu və ya digər şəkildə öz münasibətini bildirməyib. Azərbaycan bildiyimiz kimi artıq regionun söz deyən dövlətidir. Özünün ərazi bütövlüyünü öz gücü ilə bərpa edən bir dövlətdir. Bundan narahat olan dövlətlər də bilməlidir ki, Azərbaycan artıq 30 il bundan əvvəlki Azərbaycan deyil.

- “Üç qardaş - 2021” beynəlxalq hərbi təlimlərinin keçirilməsi ermənilərin narahatlıq yaşamamasına səbəb oldu. Bu, əslində, normal haldır. Bəs, İran niyə bu vəziyyətdən narahat oldu?

- Əslində 44 günlük müharibə nəticəsində Azərbaycan yeni bir tarix yazdı. Bütün Cənubi Qafqazda yeni geosiyasi realitələri müəyyənləşdirdi. Təəssüf ki, bəzi dövlətlər, bəzi rejimlər onların dövlət rəhbərliyində olan siyasi xadimləri bunu həzm edə bilmirlər. Bəzi dövlətlər son 200 il ərzində Cənubi Qafqazdan özlərinin imperialist düşüncələrini, maraqlarını vaxtaşırı

həyata keçiriblər. Bunların hamısı Azərbaycanın suveren hüquqlarını pozmaqda, Azərbaycan xalqının maraqlarını tapdalamaqla həyata keçirilib. Birdən-birə bütövlükdə xarici maraqlar alt-üst olandan sonra bəzi dövlətlər artıq başa düşür ki, “o qatar gedib”. Onlar artıq öz maraqlarını Cənubi Qafqazda həyata keçirə bilməyəcəklər. Amma yenə də özlərinin 200 illik düşüncələrindən qurtara bilmirlər. Yeni onlar Azərbaycanın bu iradəsini həzm edə bilmirlər. Artıq yeni siyasi realitələr müəyyənləşdirilib. Həmin dövlətlərin hamısı bu realitələrlə hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər. Bu gün Azərbaycanın yaratdığı bu yeni realitələrlə hesablaşa bilməyən dövlətlər gələcəkdə Azərbaycanla münasibətdə çox şey itirə bilərlər. İstər Rusiya, istərsə də İran bizim qonşu dövlətimizdir. Bizim xalqlarımız iç-içə yaşayıblar. Biz həmin qonşu dövlətlərlə əmin-amanlıq, sülh, qonşuluq şəraitində yaşamaq tərəfdarıyıq. Amma təbii ki, bu qarşılıqlı olmalıdır. Təəssüflər olsun ki, biz bunu bəzi məqamlarda görmürük.

- İranla Azərbaycan qonşu ölkələrdir. Hər iki dövlət də müsəlman dövlətləridir. Bəs niyə İran Ermənistan tərəfə daha meyil edir? Buna səbəb nədir?

- Bəzi dövlətlərdə dövlət siyasətini xalq müəyyən etmir. Təbii ki, İranda 10 milyona yaxın soydaşımız var. Bəzi rejimlər var ki, onlar xalqın maraqlarını əks etdirmirlər. Rejimin öz maraqları var. Təbii ki, biz İrandan daha isti münasibətlər gözləyirik. İran dövlətinin Ermənistanla yaxın münasibətini heç də İranda yaşayan soydaşlarımızın münasibəti kimi hesab etmərəm. Biz müharibə dövründə və ondan sonrakı dövrdə də İran liderlərinin, siyasətçilərinin Ermənistan rəhbərliyinə isti münasibətini bu gün də lazımi səviyyədə izah edə bilmirik.

Arzu Qurbanzadə

Multikulturalizm Mərkəzi “G20 VII Dinlərarası Forum” çərçivəsində görüşlər keçirib

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) icraçı direktoru Rəvan Həsənov İtaliyanın Bolonya şəhərində keçirilən G20 Sammitinin Dinlərarası Dialoq Forumunda iştirak edib. “Mədəniyyətlər arasında sülh, dinlər arasında anlaşma” şüarı altında keçirilən Forumda dünyanın müxtəlif ölkələrinin dövlət və hökumət başçıları, dini liderləri, xarici işlər, təhsil, mədəniyyət və dini işlər nazirləri, beynəlxalq təşkilat rəhbərləri, görkəmli alim və ictimai xadimləri iştirak ediblər. VII Dinlərarası Forumda COVID-19 və iqlim dəyişikliyi, qaçqın, məcburi köçkün və miqrantlara lazımi dəstəyin göstərilməsi, din və etiqad azadlığının, qadın və uşaq hüquqlarının qorunması, irqçilik, terrorizm, insan alveri, nifrət çağırışları ilə mübarizə və müasir dünyaya global təhlükə və təhdid yaradan problemlər müzakirə edilib. BBMM-in icraçı direktoru Rəvan Həsənov Forum çərçivəsində bir sıra görüşlər keçirib. G20 Sammitinin Dinlərarası Dialoq Forumun vitse-prezidenti professor Kol Durham, ABŞ-da yerləşən Stirling Fondunun icraçı direktoru Edvard Rou, Sudanın Dini işlər üzrə naziri Nəsrəddin Mofarj, Efiopiyanın Dini işlər üzrə müşaviri Tiquan Taqay, eləcə də Avropa Kilsələr Konfransının İnsan hüquqları müdafiəçisi Elizabeta Kitanoviç ilə baş tutan görüşlərdə BBMM-in həyata keçirdiyi beynəlxalq layihələr, Azərbaycanın dinlərarası dialoq platformalarında təcrübəsi, ölkəmizin multikulturalizm ənənələrinin təbliği, qarşılıqlı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub. Eyni zamanda, Azərbaycanın xristianlıq irsinin tədqiqi və Azərbaycan həqiqətlərinin Avropaya çatdırılması istiqamətində bir çox birgə layihələrin icrası ilə bağlı qarşılıqlı razılıq əldə olunub. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə ilə birgə ABŞ-ın İsa Məsih və Sonuncu Gün Müqəddəsləri kilsəsinin rəhbər heyəti ilə görüş zamanı Qarabağda dağıdılmış və ya saxtalaşdırılmış mədəni irsi haqqında da geniş müzakirə aparılıb, bunun şahidi olmaq üçün onlar ölkəmizə dəvət olunublar.

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin G20 Sammitinin Dinlərarası Dialoq Forumunda iştirakı yeni əlaqələrin qurulması, gələcək layihələrin formalaşdırılması və Forum çərçivəsində müntəzəm əməkdaşlığın davam etdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edib.

NƏZAKƏT ƏLƏDDİNQIZI

Smartfonla yatmaq təhlükəlidir?

“Smartfonun şüalanmasının artdığı zamanlarda cihazı başdan uzaq tutmaq lazımdır”, - deyir “Sputnik” radiosuna verdiyi müsahibə

bədə rusiyalı laboratoriya direktoru Anton Yastrebtshev bildirib.

O, söyləyib ki, “mobil telefonu erasi”nın başlanğıcında həkimlər bu cihazlardan gələn radiasiyanın xərçəng xəstəliyinə səbəb ola biləcəyindən qorxduqlarını dilə gətirirdilər. Bunun heç bir inandırıcı sübutu tapılmadı. Müasir qadjetlər təhlükəsizlik baxımından sertifikatlıdır, lakin xüsusilə gecə saatlarında diqqətli olmağı unutmamalısınız. Nəzərə almaq lazımdır ki, telefonların zərərli heç də tam aydınlaşdırılmamışdır. Ümumi qayda qadjet ilə “qucaqlaşmaq” yatmaqdır: nə yastığınız altına, nə də yatağın yaxınına qoymayın. Ən azı yarım metr məsafədə qoymağa, daha çox başınıza yaxın tutmağa çalışın. Əksər cihazlar yarım metr məsafədə belə insana təsir etmək gücünə malikdir. Bu məsafədə effekt azdır. Cihazı başınıza yaxın tutmaq üçün simsiz qulaqlıq istifadə etməyə üstünlük verin. Bu zaman telefon sizi şüalandırmaz, qulaqlığın isə zərəri çox cüzdür.

Ekspert bildirib ki, telefonun radiasiyasının gücləndiyi vaxtlar olur, bu zaman başdan daha da uzaqlaşdırılmalıdır. Mobil baza stansiyası uzaqdadırsa və əlaqə zəifdirsə, məsələn, bir kənddə, ucqar ərazidə telefon, baza stansiyası ilə əlaqə qurmaq üçün çox enerji sərf edir və onda radiasiya artır. Bu, nəzərə alınmalıdır. Mütəxəssis, qadjetin elektromaqnit müdaxiləsi yaratmaması üçün kardiostimulyatoru olan insanların telefonu çox yaxın saxlamamasını xüsusilə vacib olduğunu xəbərləyib.

Gülyana

Nubar Süleymanova

“Zəngəzur dəhlizi”nin açılması ilə bağlı razılaşmalar Moskva müqaviləsində öz əksini tapıb. Bu bir ilə yaxın müddətdə erməni tərəfi həmin razılaşmaların yerinə yetirilməsi istiqamətində müəyyən addımlar atıb, Kəlbəcər, Laçın və Ağdam rayonlarının ərazisindən işğalçı qoşunlarını çıxarıb. Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Elşən Manafov deyib. Lakin nəqliyyat kommunikasiya xətlərinin açılması ilə bağlı hər hansı addımlar atılmayıb”.

Onun sözlərinə görə, Minsk Qrupunun həmsədrələrinin iştirakı ilə Paşinyanın Azərbaycan Prezidenti ilə təkbətək görüşə hazır olması ilə bağlı bəyanatı dəhlizin açılma biləcəyi ilə bağlı Ermənistan tərəfinin mövqeyindən irəli gəlir: “Ermənistan hakimiyyətinin əsas məqsədi məlum qrupun dəstəyi və iştirakı şəraitində danışıqların

POLİTOLOQ: “Minsk Qrupunun fəaliyyətinə ehtiyac yoxdur”

bərpa olunmasına getməklə Qarabağın statusu ilə bağlı müzakirələr gündəmdə saxlamaq, onun həllinə nail olmaq istəyindən irəli gəlir. 44 günlük savaştan sonra Minsk Qrupu

punda təmsil olunmuş dövlətlərin həmsədr və qeyri diplomatlarının verdiyi açıqlamalar da bu mənada erməni hakimiyyətini ruhlandırır, onda müəyyən ümidlərin yenidən oyanmasına stimül yaradıb. Lakin həmsədrlərin danışıqların bərpa olunmasına niyyət və istəkləri fərqlidir. Belə ki, ABŞ və Fransa Rusiya sülhməramlılarının münaqişə zonasına onlarla məsləhətləşmələr aparılmadan yerləşdirilməsindən narazıdırlar, ona görə də vəziyyəti öz xeyirlərinə dəyişmək, nə qədər ki, Paşinyan iqtidardadır Ermənistanı Rusiyanın təsir dairəsindən çıxartmaq və bölgədə Rusiyanın təsir imkanlarını məh-

dudlaşdırmaq istəyirlər”.

E.Manafov bildirib ki, Rusiya erməni cəmiyyətində anti-Rusiya ovqatlı əhval-ruhiyyənin daha da dərinləşməsinə maraqlı deyil və buna görə də Paşinyana etimad etməsə də onunla işləmək məcburiyyətindədir: “Belə şəraitdə həmsədrlər arasında bölgənin mövcud geosiyasi realitələrinə münasibətdə fərqli baxış və mövqelər müəyyən mənada bizim xeyrimizədir və biz bundan istifadə etməyə borc-lu-yuq. Həmsədrlər bir məsələdə yekdirdilər: Qarabağın statusu ətrafında danışıqların davam etdirilməsində, bizim isə mövqeyimiz bellidir, Qarabağdakı erməni icmasına hər hansı statusun verilməsindən söhbət belə gedə bilməz. Bu şərtlər daxilində isə sağlam məntiqlə ATƏT-in Minsk Qrupunun əvvəlki kimi fəaliyyətinə heç bir ciddi ehtiyac yoxdur”.

Alimlər üçün sirr deyil ki, planetin özü okeanlardan istifadə edərək atmosferdən karbonu udur. Əslində, bu funksiya atmosferin çirklənməsi (ilk növbədə karbon tullantıları səbəbindən) səbəbiylə global iqlim dəyişikliyinə nəticələrini proqnozlaşdırmağımıza kömək etmək üçün hazırlanmış modellərdə nəzərə alınmışdır. Ancaq əvvəllər okeanlar tərəfindən tutulan karbonun demək olar ki, hamısının vulkan püskürmələri ilə atmosfərə qayıtdığı güman edilirdi.

Yerin içərisinə karbon çəkməyin yalnız bir yolu var- plitələrin subduksiyası: tektonik plitələrin yavaş toqquşması və deformasiyası nəticəsində planet həm karbon, həm də atmosfer karbonu olan bioloji qalıqları udur. "Nature Communications" jurnalında nəşr olunan araşdırmanın nəticələri, Yerin atmosferdən karbonu əvvəllər alimlərin gü-

Yeni elmi tədqiqat dünyanın taleyi ilə bağlı proqnozları alt-üst etdi

Global iqlim dəyişikliyi ilə bağlı proqnozların səhv olduğu aşkara çıxdı, lakin bu, bizə rahat nəfəs almaq şansı vermir, təhlükə davam edir

man etdiyindən daha çox udduğunu göstərir. Bu yaxınlarda Avropa Sinxrotron Radiasiya Hissəcikləri Sürətləndiricisini istifadə edərək tektonik plitələrdə baş verən kimyəvi reaksiyaları modeləşdiriblər. Mütəxəssislər Yerin bağırısaqlarında baş verənləri təqlid edərək, subduksiya zonalarının sıx təzyiqi

və həddindən artıq yüksək temperaturlarını yaratmağı bacarıblar.

Xüsusilə, alimlər qrupu, karbonat süxurlarının mantiyaya daha dərinə getdikcə daha az kalsiumla zənginləşdiyini və daha az həll edildiyini, vulkanik püskürmələr nəticəsində atmosfərə qayıtma ehtimalını daha da

azaldığını aşkar ediblər.

Bunun əvəzinə, karbonatların çoxu daha dərinə batır və nəticədə okeanlar vasitəsilə atmosferdən toplanan karbon almaza çevrilə bilər. Əmilən karbonun təxminən üçdə birinin əbədi olaraq kilidləndiyi aydındır. Bu kəşf iqlim dəyişikliyinə proqnozlaşdırmaq üçün yaradılan tənləklərdə dəyişikliklərə səbəb olacaq, ancaq bu, rahat nəfəs ala biləcəyimiz demək deyil. Bu proses öz-öz-lüyündə planetimizi istilənən iqlim böhranından sürətlə xilas etməkdən uzaqdır, lakin atmosfer, okeanlar və Yerin daxili hissəsi arasında meydana gələn karbon döv-

riyyəsini daha yaxşı başa düşmək gələcək kursun cədvəlini tərtib etməkdə faydalı olmalıdır. Bir az daha çox vaxtımız olsaydı, bundan fayda əldə etmək üçün istifadə etmək yaxşı olardı.

Elçin Bayramlı

“Qətiyyətin arxasında müəyyən razılaşmalar dayanır”

“Bu il, iyulun 20-də Moskvada Vladimir Putinlə keçirdiyi görüşdən danışarkən Prezident İlham Əliyev xüsusi vurğuladı ki, o, Rusiya prezidenti ilə “eyni zamanda, müharibədən sonra yaranmış vəziyyəti, o cümlədən, Zəngəzur dəhlizini və postmünaqişə dövrünü” müzakirə edib və bu məsələlərə münasibətdə heç bir fikir ayrılığının olmadığını bir daha əmin olub. N.Paşinyanın “Zəngəzur dəhlizinin” açılması ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər, məhz bu amillə, Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin eyni mövqedə olması və bunun nəticəsi kimi Rusiyadan gələn “komanda” ilə əlaqədardır. Ümid etmək olar ki, bu istiqamətdə işlərin sürətləndirilməsi itirilmiş bir neçə ayın əvəzini çıxmağa imkan verəcək”.

Bunu SİA-ya açıqlamasında ANAP-ın sədri Abutalıb Səmədov bildirib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistanla sülh müqaviləsini imzalamaq barədə təkliflərinə erməni tərəfi uzun müddət heç bir cavab vermədi: “Çünki Rusiyanın vasitəçiliyi ilə keçiriləcək danışıqların nəticəsinin ermənilərə yaxşı heç nə vəd etmədiyini anlayırdı. Ermənilər onu da dərk edirdilər ki, Azərbaycanın dövlət başçısının 10 noyabr bəyannaməsinin imzalanmasından sonra söylədiyi - “status cəhənnəmə getdi”-sözləri elə-belə deyilməyib və bu qətiyyətin arxasında müəyyən razılaşmalar dayanır”.

ANAP-ın sədri onu da bildirdi ki, bu vəziyyətdə, Ermənistanın Minsk Qrupunun vasitəçiliyi ilə danışıqların aparılması təşəbbüsü ilə çıxış etməsi Rusiyanı şübhəsiz ki, qəzəbləndirir və ermənilərə bəla başa gələ bilər: “Bu səbəbdən uzun müddət Azərbaycan tərəfinin təkliflərini cavabsız buraxan Ermənistan Minsk Qrupu həmsədrələrinin tərəfləri onun vasitəçiliyi ilə birbaşa danışıqlara dəvət etməsi təklifindən dərhal yapışdırlar. Baş nazir N.Paşinyan elan etdi ki, Minsk Qrupunun təklif etdiyi qaydada bir-

baş danışıqlara hazırdır. Azərbaycan Prezidenti də belə danışıqlara hazır olduğunu bəyan etdi.

Ermənilərin bu davranışında bütün işlərinə olduğu kimi bir hiyləgərlik varmı? Təbii ki, var. Onlar yaxşı anlaşırlar ki, istədiklərinə yalnız Minsk Qrupunun vasitəçiliyi ilə nail ola bilərlər. Təkcə Rusiyanın arbitrliyi ilə aparılan danışıqlar 44 günlük müharibədə olduğu kimi Azərbaycanın istəklərinin reallaşması ilə nəticələnmə bilər. Təsədüfi deyil ki, iki ay əvvəl, Moskvada Rusiya prezidenti ilə görüşdükdən sonra Azərbaycan prezidenti qətiyyətlə bəyan etdi ki, “Biz - Rusiya və Azərbaycan hesab edirik ki, müharibə başa çatıb, münaqişə başa çatıb”. Məhz bu bəyannamədən sonra Ermənistan rəhbərliyi Minsk Qrupu həmsədrələrinin 29 iyul müdaciətindən “saman çöpü” kimi yapışdırlar. Tamamilə mümkündür ki, bu təklifi Minsk Qrupuna elə ermənilər özləri ötürmüşdülər. Demək lazımdır ki, həm Azərbaycan, həm də Rusiya Minsk Qrupunun fəallaşmasında qətiyyətlə maraqlı deyil. Əsas tərəflərin belə mövqe tutması səbəbindən onun vasitəçiliyi ilə birbaşa danışıqlar aparılması təşəbbüsünün hansısa razılaşmaya gətirib çıxarması qeyri-mümkündür. Çünki bir tərəfdən Rusiya buna imkan verməyəcək, digər tərəfdən, Azərbaycan da inzibati-ərazi vahidi kimi ləğv olunan “Dağlıq Qarabağ” hər hansı status vermək cəhdlərinə qarşı kəskin etiraz edəcək. Bu səbəbdən, təklif olunan birbaşa danışıqların hər hansı nəticəyə gətirib çıxaracağına inanmaq sadələşmədir”.

Gülyana

KTMT-yə qarşı “intiqaam”ın ermənisayağı bir növü...

..Deməli, erməni nəşrlərinin yazdığına görə, Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan dünən KTMT Təhlükəsizlik Şurasının xarici işlər nazirləri, müdafiə nazirləri və katiblərinin birgə iclasında iştirak edib. Təbii ki, vətənin bu ağır günündə işləmək, fəaliyyət göstərmək lazımdır.

Məsələn, nümunə üçün deyə bilərik ki, ermənilərin hazırkı müdafiə naziri Arşak Karapetyan artıq neçə gündür Azərbaycan-Ermənistan sərhədindəki gərginliklə bağlı Rusiyaya gedib. Məxfi görüşlər keçirir. Hətta belə məxfi görüşlər zamanı anasının ölümü ilə bağlı aldığı mesaj belə onu vətənpərvərliyindən yayındırmayıb. Yəni o, Ermənistana anasının dəfninə belə gəlməyi təxirə salıb.

Amma belə görünür ki, Nikolun yaxın ətrafından olan və hazırda ölkədə xarici işlər naziri kimi mühüm bir vəzifə daşıyan Ararat Mirzoyan isə əsl “erməni vətənpərvərliyindən” deyəsən bir balaca kasaddır. Yəni bu sahədə, ruslar demiş hələ “zelidir”, niyə? Çünki KTMT-nin tədbirinə bütün üzv ölkələrin xarici işlər nazirləri qatılma da, amma o qatılmayıb.

Özü də tədbirə gedib qatılmamağına məntiqi bir səbəb də göstərib. Guya onu Düşənbədə keçirilən KTMT toplantısına aparacaq təyyarənin mühərriki xarab olub. İndi o da oturub təyyarə mühərrikinin təmir olunmasını gözləyir. Mən burada “oturub” dedim, amma bu düz olmur axı. Məsələ bundadır ki, Ararat Mirzoyan təmir işləri gedən ərəfədə İrəvanda bir xeyli rəsmi görüşlər keçirərək ölkəsini Qafqazın ilk “demokratik ölkəsi” kimi təbliğ edib.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, KTMT-nin Düşənbədə keçirilən toplantısında təşkilata üzv ölkələr Əfqanıstan ətrafındakı vəziyyəti müzakirə edərək, təşkilatın sərhəd mühafizəsi məsələsində Tacikistana lazımı yardım göstərəcəyi barədə qərarı açıqlayıblar. Bax, deyəsən burada bəzi məsələlər ortaya çıxmağa başlayır. Əslində, erməni Ararat Mirzoyanın təşkilatın məhz Düşənbədə müzakirə edəcəyi məsələlərdən xəbərsiz ola bilməsi elə də inandırıcı görünmür.

Bəs, onda bu, nə təhər olur? Tacikistan müsəlman dövləti ola-ola KTMT ələyayğa düşüb ona yardım edir, amma “rusların qan qardaşı”, xristian dininin yarandığı bir ölkə-Ermənistan “təcavüzə məruz qalanda” təşkilatın heç tükü belə tərpənmir?

Deyim ki, bir az bundan əvvəl Ararat Mirzoyanı siyasətdə naşı bilib, onu həttə “zelyonni” hesab edənlər, indi yanıdıklarını hiss etməyə başlayıblar. Sən demə, bu da erməni xarici işlər nazirinin KTMT-dən almaq istədiyi “intiqaamın” ermənisayağı bir növüdür. Yəni KTMT-nin vaxtilə “Ermənistan sərhədlərinə olan müdaxilələrə laqeyd yanaşmasına”na İrəvan da belə cavab verir.

Ağasəf Babayev

Paşinyanın iynəsinin vaxtı çatıbmi?

Gorus-Qafan yolunun Azərbaycanın suveren ərazisininə keçən hissəsində Ermənistan və İran tərəfindən törədilən özbaşınalığlara son qoyulduqdan sonra cəريان edən hadisələr digər istiqamətə doğru yönəldi. Məsələ ondadır ki, Nikol Paşinyan ölkə parlamentində keçirilən hökumət saatında ilginclik fikirlər səsləndirib. Daha dəqiq desək, Ermənistan tərəfi 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli bəyanatdakı üç bəndə (4-cü, 7-ci, 9-cu) əməl etməməsi ilə yanaşı, növbəti - 6-cı bəndi də sual altında qoyan hərəkətlərə rəvac verəcəyini nümayiş etdirir. Bəs həmin üç bənd hansılardır?

Hansı səbəblər Ermənistanın daha ağır zərbələr altında qala bilməsi ehtimallarını artırır?

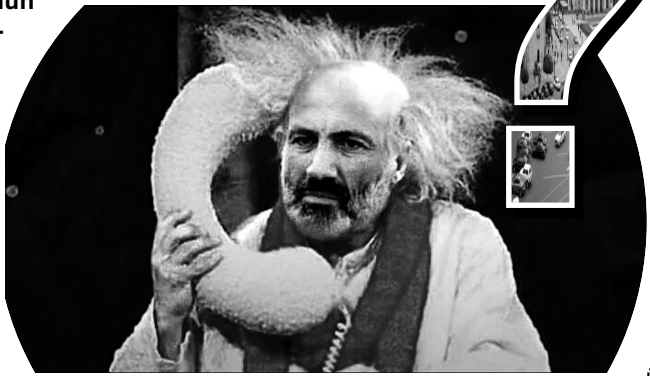
Birincisi, Rusiya sülhməramlıları kontingenti (RSK) Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə daxil olarkən, paralel olaraq bütün erməni silahlıları həmin ərazilərdən çıxarılmalı idi. Lakin bəyanatın imzalanmasından 300 gün keçməsinə baxmayaraq, ölkəmizin suveren ərazilərində qalan separatçı quldur dəstələri nəinki çıxmaq barədə düşüncələr, üstelik, səngər və blindajlar qazır, istehkamlar qurur, qondarma "respublikanın" cənab yətkar xunta rəhbərliyi isə hansısa "infrastruktur inşaatlarından" dem vururlar. Bu da azmış kimi, Ermənistanın silahlıları Qarabağ soxulurlar, eləcə də zaman-zaman atəşkəs rejimini pozmaqla, təxribatlar törətməklə məşğuldurlar.

İkincisi, üçtərəfli bəyanatın imzalanmasından sonra RSK öz doğma yurd-yuvalarından qaçqın düşmüş azərbaycanlıların mərhələli şəkildə geri dönmələri prosesində Azərbaycana yardım göstərməli idilər. Amma biz bunu hələ də müşahidə etmirik.

Bəyanatdakı daha bir bənd isə Zəngəzur dəhlizinin açılması və kommunikasiyaların istifadəyə verilməsi faktorudur ki, Ermənistan həmin tələblərə nəinki cavab vermir, əksinə, 44 gündə uğradığı sarsıdıcı məğlubiyyətini unudaraq, növbəti və daha ağır zərbələr altında qala bilməsi ehtimallarını artırır. Daha dəqiq desək, hər üç bənd bu kimi ehtimalları kifayət qədər artırır bilər.

Nikol Paşinyan:
"Ermənistan Laçın dəhlizindən Qarabağa

Bu axmaq hələ də "artsax xalqından"

dəm vurur!

Paşinyan suala cavabında onu da bildirib ki, üçtərəfli bəyanatda müvafiq məsələlər birtərəfli qayda-da həll oluna bilməz, yalnız tərəflərin razılığı əsasında nəticəyə gəlinməlidir. "Ona görə də biz "artsax" xalqının maraqlarını maksimal şəkildə qorunması üçün bütün imkanlarımızı isti-

Yaxud, Ermənistanın baş nazirinin növbəti sərsəm ideyaları

gedən marşrutun dəyişilməməsi üçün hər şey edəcək"

Beləliklə, Paşinyan parlament saatında Ermənistanın Laçın dəhlizinə, oradan isə Qarabağa gedən gedən yolun dəyişilməz qalacağını iddia edib. Halbuki, üçtərəfli bəyanatın müvafiq bəndlərinin birində qeyd olunub ki, bəyanat imzalanan dan sonrakı üç il müddətində Ermənistan alternativ yol çəkməli, RSK Laçın dəhlizindən həmin istiqamətə dislokasiya olunmalı, sonda isə Laçın rayonu tamamilə Azərbaycanın nəzarəti altına keçməlidir. SİTAT: "Ermənistan Laçından dəhlizindən Qarabağa gedən marşrutun dəyişilməməsi üçün hər şey edəcək (!-R.R.) Maraqlıdır, siyasi və iqtisadi böhran içində çabalayan, ordusu məhv olan bir ölkənin baş naziri "hər şey edəcək" deyərək nəyi nəzərdə tutur? Məgər bugünə qədər verilən dərslər hələ ona görk olmayıbmi? Gorus-Qafan yolunda Azərbaycan polisindən tətbiq etdiyi qaydalardan nəticə çıxarmayıbmı?

Məsələni daha səhliş qaydada aydınlaşdırmaq üçün qeyd edək ki, Nikol Paşinyan bu fikirlərini "Şərəf duyuram" blokunun deputatı Tigran Abramyanın verdiyi sualı cavablandırarkən deyib. Erməni deputatı sual edib ki, Ermənistan Qarabağa bağlayan dəhliz marşrutunun dəyişilməsi ehtimalı varmı və həmin marşrut Laçınla yanaşı digər kəndlərdən də yan keçəcəkmi? Paşinyan isə cavabında bildirib ki, sözügedən məsələ ilə bağlı Qarabağ "hakimiyyəti" (?) və RSK komandanlığı işçi müzakirələr (!) aparırlar. Daha sonra isə onlara Ermənistan respublikasının nümayəndələri də qatılacaq (???!!). Maraqlı və düşündürücüdür ki, üçtərəfli bəyanatdakı tələb və bəndlər qalib bir kənarda, bunlar hələ də Qarabağın gələcək planları ətrafında sərsəm fikirlərini bölüşür, üstelik, RSK-nın da hansısa "hakimiyyətlə" müzakirələr apardıqlarını iddia edirlər.

fadə edəcəyik. Əlbəttə, ehtiyatlı olmaq lazımdır, ancaq aydındır ki, Ermənistan və "artsax" hakimiyyətləri bunun baş verməməsi üçün hər şey edəcəklər", deyər erməni baş naziri növbəti dəfə və həyasızcasına sərsəmləyib.

Belə görünür ki, Azərbaycan bundan sonrakı müddətdə də bənzər düşüncələrdə qalan erməni tərəflərinə güclü qulaqburmaları verməkdə davam etməli olacaq. Gorus-Qafan yolundakı proseslər isə necə dəyərlər, Bismillahıdır!

Suveren ərazilərimizdəki özbaşınalılıqları bundan sonra davam etməyəcək, Azərbaycan dövləti buna imkan verməyəcək!

Yeri gəlmişkən, Azərbaycana vergi ödəməkdən yayınmaqdan ötrü artıq İran tərəfi Ermənistan üçün xüsusi bir yol çəkəcəyini bəyan edib. İran mətbuatı Norduz gömrük idarəsinin direktoruna istinadən yazır: "Azərbaycan Respublikası İran-Ermənistan tranzit sürücülərindən milyonlarla tümən yol haqqı toplayır. Biz bu problemi həll etmək üçün Ermənistanı yeni bir yol çəkəcəyik".

Əslində, haradan, hansı istiqamətdən Ermənistanı alternativ yol çəkməsi İranın öz işidir və qonşu İran da əvvəl-axır anlamalıdır ki, son 30 ildə Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz fəaliyyət göstərən şirkətləri, yollarımızdan tranzit kimi istifadə edən yükdaşıma qanunsuzluqları, suveren ərazilərimizdəki özbaşınalılıqları bundan sonra davam etməyəcək, Azərbaycan dövləti buna imkan verməyəcək!

Paşinyanın axmaq iddialarına gələndə isə artıq onun, həqiqətən də, ciddi müalicəyə ehtiyacının yarındığını deyər bilərik. Necə dəyərlər, növbəti iynəsinin vaxtı çatıb, özü də çoxdan!

Rövşən RƏSULOV

Təhmasib Novruzov

Məni yandıran odur ki...

Qələmi əlimə alıb bu yazıya başlayar-başlamaz yadıma məşhur "Bəxt üzüyü"ndəki məşhur qəhrəman, şair Moşu Göyəzenlinin məşhur bir kəlməsi düşdü: yaneram a dağılar! Moşu müəllim niyə yanırdı, nədən yanırdı, necə yanırdı, onun indi deyəcəklərimlə bir bağlılığı yoxdu. Amma nə qədər bağlılığı olmasa da, yanmaq elə yanmaqdı.

Xülasə deyib, gələk mövzumuza. Ötən il 44 günlük zəfər savaşı ərəfəsində Azərbaycanda milli birlik formalaşdırmaq yönündə ciddi addımlar atıldı. Təşəbbüs hakimiyyət tərəfindən gəlsə də ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi təşkilatların mütləq əksəriyyəti bu təşəbbüsü alqışladı və adekvat addımlar atdılar. Radikal çıxışları ilə o zaman da, indi də seçilən partiyaların əksəriyyəti bu çağırışa qoşuldu. Səmi deyim ki, millət gözləmədiyi bu birlik təşəbbüsünün belə coşqu ilə reallaşmasından çox sevindi və alqışladı. Mühəribə dövründə də, ondan sonra ötən müddət ərzində də qeyd-şərtsiz tələpəli məsələlərin həllində vahid mövqe ortaya qoyulmasının milli və dövlətçilik baxımından nə qədər əhəmiyyətli olduğunu hər kəs şahidi oldu. Və hər kəs də bunu müsbət addım kimi dəyərləndirdi. Təkcə iki partiya və siyasi, yoxsa ictimai təşkilat olduğu bilinməyən, formatı hələ də tapılmayan "Milli Şura" adlanan qurumdan başqa. Əslində, onlar da bu birliyin Azərbaycanın bu günü və gələcəyi üçün nə qədər əhəmiyyətli olduğunu gözəl anlayırlar (O qədər də axmaq deyillər axı bunu da qanmasınlar!). Amma yenə bu milli birlik yoluna qədəm qoymurlar və qoymaq da istəmədikləri göz qabağındadı.

Oxucum elə düşüncək ki, məni də yandıran onların bu birliyə qoşulmamalarıdır. Qətiyyətlə! Görünən dağa bələdçimi lazımdı? Bunların dabbaxdakı gönlərinə qədər bələd olduğumdan, damarlarında axan qanın istiqamətindən, illiklərindəki anticisimlərin çıxışından xəbərdaram və onlardan bundan artığını gözləməyirdim də. Məni yandıran başqa məsələdi. İndi deyim Siz də bilin. Kim yanar yanar, kim də yanmaz, sadəcə bir az düşünər.

Azərbaycan tarixində 1918-ci ildə ilk Demokratik Cümhuriyyətin əsas qurucusu M.Ə.Rəsulzadənin başqanı olduğu Müsavat Partiyası olmuşdu. Yeni tariximizə qızıl hərflərlə yazılan bir Cümhuriyyəti quran, onun rəmzlərini müəyyənləşdirən, bütün həyatını Azərbaycanın müstəqilliyinə həsr edən insanların cəmləşdiyi bir partiya olub və onun tariximizdəki xidmətlərini heç kim inkar edə bilməz. Bəs necə oldu ki, milləti və dövləti naminə bütün məşəq-qətlərə dözüb də, "Bir kərə qalxan bayrağın bir daha enməməsi" uğrunda canlarını fəda edən belə insanların ideologiyasının davamını İsa kimi, Arif kimi milli düşüncədən, dövlətçilik maraqlarından uzaq səbətsizlər davam etdirmək istədilər?

Elə həmin partiyanın rəhbərliyi altında Cümhuriyyətin ilk Parlamenti olan Milli Şura da Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazisinin müdafiəsi, insanların savadlanması, gələcəyin firavanlığı yolunda ciddi qərarlar qəbul etmiş və o qərarların hər biri Azərbaycanın tarixində müqəddəs yer tutmaqdadır. Bəs necə oldu ki, bu qurumun da adına Cəmil kimi elmdən çox helmi olan bir antipod yeni qurum yaratdı və adın da qoydu ki, guya Azərbaycanı "Xilas"(Hi!!!) etmək istəyir. Di gəl ki, az qala on ildə bir kal armud olub keçib millətin boğazına, nə o yana gedir, nə də bu yana.

Qaldı biri - AXCP! Bunu da kimsə dana bilməz ki, 1988-ci ildə yaranan Milli Azadlıq Hərəkatındakı pərkəndəliyi aradan qaldırmaq, milləti iki konkret ideya - azadlıq və ərazi bütövlüyü ideyaları ətrafında vahid məxrəcə gətirən, bütün azadlıqsevər kütləni ətrafında cəmləyən və müstəqilliyimizin əldə edilməsində müstəsna xidmətləri olan bir ictimai təşkilat idi AXC. Di gəl bu təşkilatın da adına bir partiya çıxartdılar, düşdülər ortaya. Həm də o partiyaya o kəs başqanlıq edir ki (Özünü tanımaq Əli nəzərdə tutulur), onun istər AXC-nin qurulmasında, istərsə də Milli Müstəqilliyimizin əldə olunmasında xidməti sıfır səviyyəsində olub. İndi yanmayım neyniyim? Son yüz illik tariximizdə adları qızıl hərflərlə yazılmalı olan bu üç qurumun üçünün də adına sahib çıxanlar bu gün anti-milləti və anti-dövlət fəaliyyət göstərirlər. Ən azı tariximizə xəyanət deyilmi bu? Xəyanətin cəzası yoxmu? Yoxdusa, vay bizim halımıza. Varsa, nəyi gözləyirik? Bax, ona yanırım, yanırım ki, bu böyüklükdə xalqın gözləri qarşısında tariximizi gözdən salanların xəyanətlərini görürük, amma susuruq. Bir az da sussaq, yanib külə döncəyik. Allah bu məsələdə bizə səbr verməsin və yanib külə dönməmiş tariximizin izini murdarlayanlardan tariximizi xilas edə bilək! AMİN deyək ki, müstəcəb olsun!

Rusiyalı deputatlar: Qərb dövlətləri Qarabağın statusu məsələsini qabardırlar

“Moskvanın əsas prioriteti işğal edilmiş ərazilərin geri qaytarılmasına və bölgədə sülhə nail olmaq idi”

Tezliklə Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Qarabağ nizamlaşdırılmasına dair üçtərəfli sazişi imzalamalarının bir il tamam olacaq. Müqavilənin gələcək region üçün kritik olan bəzi vacib məqamları yerinə yetirildi, lakin bir çox müddəaların yerinə yetirilməsində Ermənistan tərəfi şərtlər qoymağa çalışdığı üçün problem yaranır. Bu məsələlərlə bağlı “Moskva-Bakı” portalına danışan Rusiya Dövlət Dumasının deputatları həll edilməsi vacib olan məsələlərə toxunub, razılaşmanın həyata keçirilməsinin Rusiya üçün necə prioritet və strateji əhəmiyyətli olaraq qalmasını vurğulayıblar. Rus deputatların şərhlərini oxucularımıza təqdim edirik.

Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının deputatı, Dövlət Tikinti və Qanunvericilik Komitəsinin sədr müavini Mixail Yemelyanov:

- Üçtərəfli müqavilənin imzalanması, qan töküləməsinin dayandırılması bütün münaqişə tərəflərinə sərf etdi. Biz Rusiyada, Qafqazda sülh, Zaqafqazıyanın bütün dövlətləri arasında sabit münasibətlər və münaqişələrin ədalətli həllində maraqlıyıq. Qarabağ nizamlaşdırılmasına dair üçtərəfli bəyanatı tərəflərin imzalanmasından təxminən bir il sonra həyata keçirilməsi Rusiya üçün prioritet strateji vəzifələrdən biri olaraq qalmaqda davam edir. Xatırladıq ki, Sovet İttifaqının dağılması məhz Qarabağ hadisələri ilə başladı. Bu hadisələrdən Rusiyaya da çox böyük zərər dəydi. Müqavilə qüsursuz yerinə yetirilməyə, bu, Rusiyaya zərbə vurmaq üçün daha bir təkən olacaq.

Qərb dövlətləri Qarabağın statusu məsələsini irəli sürməyə çalışırlar. Bu başa düşüldür, çünki hazırda bölgədə vəziyyət sabitləşib. Və Qərbin Qafqazda sabitliyə ehtiyacı yoxdur. Qafqaz alovlanırsa, çirkli sularda balıq tutmaq mümkün olacaq. Sergey Lavrov Qarabağın statusu ilə bağlı Rusiyanın maraqlarına cavab verən çox müdrik bir mövqə səsləndirdi - əvvəlcə imzalanmış müqavilələri yerinə yetirməli, sonra bütün digər məsələləri həll etməli. Və kənarda kimə işimizə nə qədər az qarışarsa, bölgədə daha sabit və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq olacaq. Odur ki, Qarabağın statusu məsələsində təbii ki, Rusiya Prezidentinin və Rusiya Federasiyasının xarici işlər nazirinin bu məsələyə daha sonra baxılması ilə bağlı bəyanatlarına əsaslanmağa dəyər. Ondan uzaq olan ölkələrin Qafqaz bölgəsinin işlərinə müdaxilə etmək tamamilə Cənubi Qafqaz dövlətlərinin xalqlarının maraqlarına uyğun deyil. Qərb bölgədə öz məqsədlərini gü-

dür, bu məqsəd Rusiyanı zəiflətməkdir. Buna görə də, Qarabağ statusu məsələsini təşviq edir.

Üçtərəfli bəyanata uyğun olaraq nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin blokdan çıxarılması məsələsinə gəlincə, vaxtaşırı olaraq Ermənistan ərazisində dəhliz olmayacağını bəyan edən İrəvanın motivlərini müzakimə etmək mənə üçün çətin, amma bu həmişə aydındır ki, nəqliyyat marşrutlarının açılması bir dövlət olaraq Ermənistan üçün faydalıdır. Üstəlik, Türkiyə də sülhə doğru addımlar atır. Kilidi açmaq bölgədəki bütün dövlətlər üçün faydalıdır. Ermənistan üçün də.

Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının deputatı, İqtisadi Siyasət, Sənaye, İnnovativ İnkişaf və Sahibkarlıq Komitəsi sədrinin 1-ci müavini Sergey Kalaşnikov:

- Rusiya üçün Qarabağ nizamlaşdırılmasına dair üçtərəfli bəyanatın yerinə yetirilməsinin vacibliyinin iki tərəfi var. Birincisi, Qafqazda, o cümlədən Azərbaycanla Ermənistan arasındakı münaqişənin həllində böyük rol oynayan bir ölkə kimi Rusiyanın siyasi nüfuzunun qorunmasıdır. Bu, həqiqətən də Qafqazda rəqabət epizodu olan çox vacib bir məqamdır. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Rusiya çox konstruktiv və ədalətli davrandı. Başqa bir çox güclü cəhət var - iqtisadi. Məsələ burasındadır ki, Qarabağ dəhlizi ilə təmin oluna biləcək Rusiya ilə İran, Rusiya və Türkiyə arasında birbaşa quru əlaqəsi nizamlaşdırmanın vacib perspektivli nəticəsidir. Və Rusiyanın geosiyasi və geoiktisadi mövqeyi ilə əlaqədar çox əhəmiyyətli bir məqam. Həm Türkiyə, həm də İran Moskva üçün çox vacib tərəfdaşlardır və buna uyğun olaraq, Qarabağ nizamlaşdırılması nəticəsində bölgədə nəqliyyat dəhlizini təmin etmək vacibdir. Sual ondan ibarətdir ki, Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli bəyanatının imzalanmasından bir ilə yaxın vaxt keçir, amma hələ də dəhliz yoxdur. Erməni tərəfi həm nəqliyyat dəhlizində, həm də mina sahələrinin qalan xəritələrinin köçürülməsi məsələsində konstruktiv qarşılıqlı fəaliyyətə razı deyil. Dəhlizin təmin edilməsi

sülh müqaviləsinin şərtlərindən biridir, sülhün gəldiyi şərtlərdən biri idi. Axı Azərbaycan hərbi əməliyyatlarda daha da irəli gedə bilərdi.

Qarabağın statusu məsələsinə gəlincə, Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun son vaxtlar səsləndirdiyi ağlabatan mövqeyi ilə razıyam ki, razılaşmalar varsa, o şərtlərə əməl etmədən daha da irəli getmək mümkün deyil. Əvvəlcə sülhün şərtləri olan artıq mövcud olan razılaşmaları həyata keçirək və sonra addım-addım İrəvanla Bakı arasında əlaqələr quracağıq.

Fakt budur ki, qarşılıqlı nifrət, qarşılıqlı iddialar hər iki tərəfdə də çox böyükdür. Ermənistanın Azərbaycana hələ də insanların öldüyü mina sahələrinin xəritələrini vermək istəməməsi də insani hərəkət deyil. Bu halda, Ermənistan hakimiyyətinin davranışına heç bir şəkildə haqq qazandıra bilmərəm, baxmayaraq ki, bu cür hərəkətlərin daxili siyasi vəziyyətə və ermənilərin müharibədə məğlubiyyətə əlaqədar yaşadıkları ağrıya bağlı olduğunu başa düşürəm.

Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının deputatı Aleksey Yezubov:

- Əlbəttə ki, üçtərəfli bəyanatın qeyd-şərtsiz və qüsursuz şəkildə həyata keçirilməsi Rusiya üçün vacibdir. Amma mənə fikrimcə, münaqişə tərəflərinin özləri üçün daha vacibdir - yəni, Azərbaycan və Ermənistan üçün. Hər halda neçə onilliklər boyu davam edən münaqişə üçün indi vəziyyətdən bir çıxış yolu göstərildi, baxmayaraq ki, bunu daha erkən həll etmək olardı. Rusiya məsələni daha əvvəl öz əlinə almalı idi. Müqavilənin həyata keçirilməsindəki irəliləyiş respublikaların özlərinin rəhbərliyindən asılı olacaq. Sona çatmaq üçün güc və cəsarət tapacaqlar və nəhayət razılaşacaqlar, ya yox - bu, onlardan asılıdır.

Rusiya prosesin moderatoru kimi çıxış edir, təkliflər verir, münaqişə tərəflərini təşviq edir, deyir oturaq, danışınlar aparaq. Cənubi Qafqazda sülh və əmin-amanlığın olması Rusiyanın maraqlarına uyğundur.

Buradakı proseslərə təsir et-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük “Vətən Müharibəsi”ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq aleyhinə cinayətlər, habelə müharibə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

məkdə maraqlı olan bir çox insanın bölgədə olduğu aydındır. Rusiya dünyanın bir nöqtəsində müvəffəqiyyətli olarsa, Qərb həmişə narazıdır. Qarabağla bağlı heç nə əldə etməsəydik, heç bir qərara gəlməzdik, bunun yaxşı olduğunu düşündülər, amma Rusiyanın heç bir şey etmədiyini hər şəkildə göstərirdilər. Qərb ölkələrindən başqa, bölgəyə təsir etməkdə maraqlı olan başqa dövlətlər də var, amma tarazlığı qoruduğu üçün üstünlük yəni də Moskvanın tərəfində olacaq və bu, sülhün təminatıdır.

Bəyanatın həyata keçirilməsinin asan olmadığını görürük. Ermənistanda baş nazirin hərəkətlərindən, bu bəyanatı imzalamasından narazı qalanlar çoxdur. Ancaq düşünürəm ki, üçtərəfli bəyanat, o cümlədən Ermənistan tərəfindən nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin açılması ilə bağlı məqamlarda yerinə yetiriləcəkdir. Ermənistan imzalanmış müqaviləni yerinə yetirməməyə çalışsa pis vəziyyətə düşəcək. Sadəcə siyasi simasını itirəcək, müqavilənin yerinə yetirilməməsi Ermənistanın qabiliyyətsiz bir dövlət, razılaşmaları yerinə yetirməyə qadir olmayan bir dövlət olması, əməkdaşlıq etməyin mümkün olmadığı bir dövlət olacaq.

Bundan əlavə, hesab edirəm ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhün bağlanması üçün heç bir şərt qoymaq mümkün deyil. Təbii ki, Qarabağın statusu haqqında danışımdan əvvəl azərbaycanlılarla ermənilər arasında dinc bir həyatın qurulması zəruridir. Axı əvvəllər birlikdə yaşayırdılar. Bəli, qarşıdurmalar var idi, amma dözdülər və yaşamağa davam etdilər. Öz müqəddəratını təyin etmə ifadəsi olamamalıdır. Sonra nə vaxt birlikdə yaşayacaqlarına özləri qərar verəcəklər. Həm Azərbaycandan, həm də Ermənistandan olan insanlar artıq bu münaqişədən bezmişlər. Düşünürəm ki, onlar, əvvəllər yaşadıkları kimi, qardaşcasına bir yerdə, sülh içində yaşamağa hazırdırlar. Sadəcə, bəzi elementlər vaxtında təhriklə məşğul olmağa başladılar. Beləcə, ilk qan tökülənə qədər çalışdılar.

Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının deputatı, Təhsil Komitəsinin üzvü Hacimet Səfəraliyev:

- Müharibə fonunda Rusiyanın əsas prioriteti Azərbaycanın əvvəl-

lər işğal edilmiş ərazilərinin geri qaytarılmasına nail olması idi. İndi çox şey respublikaların rəhbərliyindən, bu ölkələrdəki siyasi vəziyyətdən, onlarda sabitlikdən asılıdır.

Azərbaycanda sabitliyi görürüksə, Ermənistanda təlatüm dövrüdür. Buna görə də, uğunsuz siqnallar orada səslənir. Azərbaycanda isə yalnız bir siqnal var: “Uşaqlar, gəlin sülh və dostluq şəraitində yaşayın”. Ermənistanda Azərbaycanla sülh məsələsini kökündən həll etməyə imkan verməyən siyasi məqamlar var. Odur ki, bu vəziyyətdə Azərbaycanın mövqeyinin daha konkret, başa düşülən və ən real olduğu aydındır.

Ermənistanın üçtərəfli sazişin bütün bəndlərini yerinə yetirməsinin nə dərəcədə real olduğunu söyləmək çətinidir. Siyasətin işlədiyi yer budur. Çox şey ölkədəki daxili siyasi vəziyyətdən asılı olacaq. Prezident İlham Əliyevin başçılıq etdiyi, sülh ideyasını, sülh müqaviləsini təbliğ edən daha sabit Azərbaycan Rusiyanın razılaşdığı mövqedədir. Eyni zamanda, respublikadakı mövcud vəziyyətə görə Ermənistanın Baş naziri bütün qüvvələri sevincirmək üçün müxtəlif istiqamətlərdə işləmək məcburiyyətindədir. Bundan əlavə, onun Qərb strukturları ilə qarşılıqlı əlaqədə olduğu da unutmamaq lazımdır.

Həm Rusiya, həm Azərbaycan, həm də Ermənistan qalan bütün problemləri Ermənistan-Azərbaycan istiqamətində həll etmək üçün səy göstərməlidir. Və bu problemləri həll etmək üçün qeyri-regional oyunçuları cəlb etməyə ehtiyac yoxdur, çünki onlar gəlib-getdilər, amma ruslar, azərbaycanlılar və ermənilər həm yaxınlıqda yaşadılar, həm də yaşamağa davam edəcəklər, bir-birlərindən uzağa getməyəcəklər. Rusiyanın vasitəçi rolu qlobaldır, həlledicidir və Azərbaycanla Ermənistan arasındakı bütün məsələlərin son həllinə töhfə verməlidir.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

17 sentyabr

Ronaldo qoyun fermasına görə evini dəyişib!

“Manchester Yunayted”in hücumçusu Kriştiano Ronaldo Mançesterdəki mənzilini dəyişib. Bu barədə “The Sun” məlumat yayıb. Bildirilib ki, İngiltərəyə qayıdan portuqaliyalı hücumçu əvvəlcə şəhərin şimal hissəsində yerləşən lüks bir malikanəyə yerləşib. Ancaq bir neçə gündən sonra hücumçu və ailəsi yeni mənzil axtarmalı olub.

Ronaldo qeyri-adi səbəbdən başqa evə köçmək qərarına gəlib. Mənzilin yaxınlığında qoyun fermasının olması 36 yaşlı oyunçunun xoşuna gəlməyib. Bu heyvanların səsi Kriştiano-nun yatmasına mane olub.

“Ev dağlıq tarlalar və meşələr arasında yerləşir. Yaxınlıqda bir təsərrüfat var və orada yetişdirilən qoyunlar xüsusilə səhər saatlarında səs -küy salmağı sevir. İkinci səbəb təhlükəsizlikdir. Evin yaxınlığından ictimai piyada yolu keçir. Ronaldonun oyundan sonra istirahətə və sağlamlığa çox diqqət yetirən əsl peşəkar olduğuna görə evini dəyişdirməyə qərar verib”.

Futbolçunun yeni evi Çeşirdə yerləşir. Malikanənin üzgüçülük hovuzu, kinoteatr otağı və dörd avtomobil üçün qaraçı var. Xatırladaq ki, Ronaldo bu mövsüm “Manchester Yunayted”də 2 oyun keçirib və 3 qol vurub.

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Rus pişiyini xilas etmək üçün maşınının satdı

Rusiyanın Kineşma şəhər sakini Maksim Zinoviye, ev heyvanı- pişiyi üçün bahalı bir əməliyyat xərcini ödəmək məqsədilə öz bahalı maşınını satmaq qərarına gəlib. Bu barədə Federal Xəbər Agentliyi yazır.

Belə ki, işgüzar səfərdə olarkən sevimli pişiyi Pestruşa-nın böyrək çatışmazlığı olduğunu öyrənən Maksim heyvanın təcili və bahalı müalicəyə də ehtiyacı olduğunu öyrənir. Təcili Kineşmaya qayıdan Zinoviye şəxsi avtomobilini ilkin dəyəridən iki dəfə ucuz olan 800 min rubla satıb. Toplanan pulu isə Sankt -Peterburqdakı əməliyyata və sonrakı reabilitasiyaya xərcləyib. Belə ki, Pestruşanın sahibi müalicə və reabilitasiya üçün sırasıyla 250 və 500 min rubl ödəyib.

Nazlı

Prokurorluq qətlə bağlı məlumat yaydı

Sentyabrın 15-i saat 01 radələrində 1992-ci il təvəllüdü Cabir Abulovun bıçaqlanaraq xəsarət alması nəticəsində ağır vəziyyətdə 3 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasına daxil olması və orada öl-məsi barədə rayon prokurorluğuna məlu-mat daxil olmuşdur. SİA-nın məlumatına görə, aparılmış araşdırmalarla 1975-ci il təvəllüdlü İlqar İsmayılovun aralarında ya-ranmış münaqişə zamanı Cabir Abulova bıçaqla xəsarət yetirərək qəsdən öldürmə-sinə əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir. Faktla bağlı Sabunçu rayon prokurorluğun-da Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanmışdır. İlqar İsmayılov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilmişdir. Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdiril-ir.

Kərə yağının təbii olmasını necə bilməli?

Kərə yağı ən çox istifadə olunan məhsullardan biridir. Bəziləri hətta əksər yeməklərin bişirilməsi zamanı kərə yağından istifadə edirlər. Bəs bu qədər çox üstünlük verilən kərə yağının təbii olub-olmadığını necə bilmək olar?

Təbii kərə yağı A, D və E vitaminləri ilə zəngindir, görmə qabiliyyətinə, dəriyə və diqqətin cəmlənməsinə müsbət təsir edir. Bundan əlavə təbii kərə yağı xüsusi qida əlavələrindən daha çox mərkəzi sinir sistemində dəstəkləyici təsir göstərir. Hətta bəzi diyetoloqlar gündə 20 qram yağ yeyilməsinin zəruriliyini qeyd edir, bir şərtlə ki, yağ təbii olmalıdır.

Beləliklə, kərə yağının təbii olduğunu necə anlamaq olar?

1. Məhsul seçərkən ilk öncə nəyə diqqət edirik? Əlbəttə ki, onun tərkibinə. Təbii kərə yağının tərkibini göstərən yazıda marqarində olduğu kimi, müxtəlif bitki yağları

nın adları sadalanmır. Kərə yağının tərkibi yığıcamdır: tam yağlı süd və qaymaq.

2. Əgər paketin üzərində “yağ” sözü yazılıbsa, bu özü də həmin məhsulun marqar-in də ola biləcəyi haqqında düşünmək üçün səbəbiyyət verir.

3. İnek südümdən hazırlanmış təbii yağı onun qiymətinə əsasən də anlamaq olar - bu, bütün digər əvəz-dicilərdən bahadır. 1 kq kərə yağının hazırlanması üçün 20 l süd istifadə olunur.

4. Əgər məhsulun içini açıb baxmağa imkanınız var-

sa (məsələn, yağ çəki ilə satıldıqda), onun rənginə diqqət edin. O, nə kəskin sarı olmalıdır, nə də kəskin ağ.

5. Təbii kərə yağı toxunduqda möhkəm olmalıdır. Bir məqamı da diqqətdə saxlayın ki, inək yağı siz yağın paketini açdıqda paketə bulaşmır. Həmçinin də bıçağa yapışmır və bıçaqda qalmır.

6. Məhsulun istifadə müddətinə də diqqət etmək lazımdır. Çəki ilə satılan inək yağı 10 gündən artıq saxlanılmır. Əgər o metal bankadadırsa, onda 3 aydan artıq saxlanılmır. Əgər siz qablaş-

dırmada istehsalçının daha uzun müddətlər qeyd etdiyini görürsünüzsə, deməli, onun tərkibində konservantlar mövcuddur.

7. Ev şəraitində də yağın saxta olduğunu müəyyən etmək olar. Əgər bu təbii yağdırsa, o, bərabər şəkildə əri-yəcək, əgər səthində damcılar əmələ gəlsə, deməli, marqarindir.

8. Təbii kərə yağı soyuqdan isti mühitə düşdükdə tezliklə əriməyə başlayan (tərkibindəki bitki yağlarına görə) marqarin kimi yumşaq olmur.

9. Keyfiyyətli qaymaqdan hazırlanan yağ möhkəm və əllə toxunduqda hamar olur. Kəsildikdə qatlara bölünür (təbəqələşmir) və parlaq görünür.

10. Nəhayət, kərə yağı soyuducudan çıxarılan kimi parçalanmamalıdır. Əsil, təbii kərə yağı çörəyin üzərinə qalın, vahid, bircinsli qat kimi çəkilməlidir. (milli.az)

“Bakcell”dən “Pulsuz zəng” adlı yeni məhsul

Bu məhsuldan ilk olaraq “Leobank”
müşətiləri istifadə edəcək

Bakcell şirkəti korporativ abunəçilər üçün tam yeni məhsul istifadəyə verib.

“Pulsuz zəng” adlanan bu xidmətdən “Bakcell”in həm mövcud, həm də potensial korporativ abunəçiləri yararlanı bilər. Yeni təq-

dim olunan bu təklifdən istifadə edən korporativ abunəçisinin müşətiləri onlara pulsuz zəng edə biləcək, çünki həmin zəngin dəyəri

təşkilatın özü tərəfindən ödəniləcək.

Bu xidmət Azərbaycan-da fəaliyyət göstərən və istehlakçılarla birbaşa işləyən bütün bank, taksi və digər sahələrdə fəaliyyət göstərən şirkətlər üçün nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, “Bakcell”in sözügedən məhsulundan Azərbaycan-da ilk dəfə ölkənin birinci rəqəmsal bankı olan “Leobank” istifadə edəcək. Beləliklə, “Leobank” istifa-

dəçiləri banka zəng edərkən heç bir vəsait ödəməyəcək. Yeni xidmət barədə daha ətraflı məlumat <https://business.bakcell.com/az/-special-offers-mobile> internet sahifəsində yerləşdirilib.

Korporativ və fərdi abunəçiləri bazarda ən üstün müşətiləri təcrübəsi ilə təmin etmək üçün Bakcell öz şəbəkəsini, xidmət keyfiyyətini və məhsullarını təkmilləşdirməyə davam edəcək.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

**Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.**

Qəzet “Səs”in kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzarTAc, SIA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**